R. No. M. 3152.

12 పేజీలు అర్థణా.

ప్రతిగ్రామం పత్రికల్తో నిండాలె. ప్రతిఒక్కరు చదువ కోవాలె, ఆనాడు—

జమీన్ రైతు

లోకానికి అన్నంపెట్టేది నేను- — తిండిలేక మలమల మాడి చచ్చేది నేను- — రైతు.

సంవత్సర చందా రు 3 — పల్లెల్లో ప్రకటన లందించాలంటే ఇదే—

సంపుటము 8 | శుక్రవారము 24—9—37. | సంచిక 39

మదరాసు అసెంబ్లీ బడ్జటు సమావేశము-గ్రాంటులు.

న్యాయ—కార్యనిర్వాహక శాఖలవిభజన.

ప్రధానమంత్రిగారు న్యాయ-కార్యనిర్వాహక శాఖలను విభజించకూడదనుచు కాంగ్రెసు ఇదివరకు కోరినంతమాత్రమున ఇప్పుడుగూడ విభజనము జరుపవలెనని చెప్పవీలులేదనియు, వెనుకటి పరిస్థితులకును, ఇప్పటి పరిస్థితులకును, చాలభేదము కలదనియు, దేశమున రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము కలిగినను వారిక్రిందపనిచేయు అఖిలభాగక ఉద్యోగులపై అధికారములేదనియు, న్యాయశాఖోద్యోగులపై అధికారములేదనియు, న్యాయ కార్యనిర్వాహణశాఖలపూర్తిగా వేరుచేసినఎడల సర్వాధికారులు క్రిమినలు న్యాయశాఖోద్యోగులపై గూడ ప్రభుత్వమువారికేవిధమగు అధికారముకూడ లేకుండపోవుననియు, ఈవిధంగా రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా రాజ్యాంగముద్వారా ప్రజలకు సంక్రమించిన స్వల్పాధికారము కొమంతకట్టాముగ మరికొంత పోగొట్టుకొనిన వారగుదుమన్నారనియు, రాజకీయ వాదుల అందుకంగీకరించుట ఉచితముకాదనియు, ఇదివరకు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకశాఖ అని ప్రజల శత్రువులుగ పరిగణింపబడెడివారనియు, నేటి ప్రభుత్వము ప్రజలదగుటచే వారికట్టి భయము క్కరలేదనియు, వ్యవహార పరిష్కారమునకుగూడ న్యాయ కార్యనిర్వాహక విధుల రెంటిని కలిపియుంచుటవలన న్యాయపరిపాలనము ఎక్కువ సౌష్ఠవముగ నుండుననియు, కార్యనిర్వహణ సందర్భమున ఉద్యోగులు సంపాదించు అనుభవము న్యాయనిర్వహణమున సెక్కువ తోడ్పడుననియు, రెండుశాఖల విభజనవలన ప్రభుత్వ పరిపాలనావ్యయ మధికమగుననియు, పన్నులభారము హెచ్చుననియు, తెలిపిరి.

* * *

న్యాయశాఖా నిర్వహణమునకు రు 77,87200 గ్రాంటు యివ్వబడెను.

* * *

జైళ్ల పరిపాలనకు రు 22,61,900 లు కాంక్షను చేయుబడెను.

పోలీసు శాఖకు రు 151,58,500 లు కాంక్షను చేయుబడెను. ఈ డిమాండును ప్రధానమంత్రిగారు కోరుచు పోలీసువారిపై పూర్వంకంటె యిక ముందు తీవ్రమగు విమర్శలు చేయవలదనియు గూఢచారుల పద్ధతి సవరణ మైనదనియు, వారు యికముందు చేయవలసినపని చేరుగ నుండగలద నిరోధ, అహింసాతత్వము అంతయెక్కువగ ఇంకను దేశంలో అభివృద్ధి పొందలేదనియు, కాన పోలీసులలో యింకను అన్నిరకముల ఉద్యోగములు వుండుట అవసరమనియు తెలిపిరి.

* * *

విచారణ సాగనిస్తారా?

రాజాజీ!

ఇన్ని దౌష్ట్ర్యయోక్తులుగల జమీందార్లను
స్వేచ్ఛగా వదిలితే ఇంకా మమ్ముల
బతకనిచ్చి విచారణ సాగనిస్తారా?

గట్టిగొలుసుతో కట్టివేయవయ్యా!
మామీదకు రాకుండా.

ఎలెక్ట్రిసిటీశాఖ ఖర్చులకు రు 8,62300 లు గ్రాంటు నొసంగబడెను. పైకారా మెట్టూరు హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీములకు పై మొత్తములో అధికభాగము వెచ్చింపబడును.

* * *

ఆంధ్ర కాంగ్రెసు వాదులతోగూడ సి.ఐ.డి. లు, ఇంకను పోవుటనుగురించి ప్రశ్నలు చేయబడెను. కే.వి. నారాయణరావుగారు ఆంధ్రరైతు యాత్రను సాగించుచున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సంయుక్త కార్యదర్శియగు కే. సత్యనారాయణ మూర్తిగారి సి.ఐ.డి రిపోర్టరు వెంట బడుచున్న విషయము నిజమేనాయని ప్రశ్నించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతురక్షణ దారాక్షితుల వెంట వారి వుపన్యాసములను వ్రాసుకొని నివేదించుటకు గాను సి.ఐ. డీలు వెళ్లుచుండుట నిజమని ప్రధాన మంత్రిగారు జవాబిచ్చిరి. ఇటులవెళ్లుట రైతులను బెదరించుటకు కాదనియు, దేశమున యేమి జరుగుచున్నదో తెలిసికొనుట ప్రభుత్వమువారి విధియగుటచే సభలలో జరుగు ఉపన్యాసములు వ్రాసుకొనుటకు వారు వెళ్లుచున్నారనియు తెలిపిరి.

* * *

రివెన్యూ రికవరీఆక్టు మద్యనిషేధ చట్టము.

18 తేదీన అసాధారణ గజెటులో మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు రెండు చట్టములను ప్రకటించిరి.

1. రివెన్యూ రికవరీ ఆక్టు ప్రభుత్వంవారి భూమిశిస్తు బాకీల వసూళ్లకు విక్రయించు ఆస్తిని ప్రభుత్వమే గాక కొనునపుడు కోర్టులో ధరావతు చెల్లింప నవసరంలేకుండా 1867 మదరాసు సిటి ల్యాండు రెవిన్యూ ఆక్టు సవరించుటకును.

2. మద్యనిషేధచట్టము:— రాష్ట్రమునందు కొన్ని తావులందు ముందుగను, తరువాత రాష్ట్రమంతటను, త్రాగుడు దురాచారము బాపుటకిది ఉద్దేశింపబడినది. మదరాసు అబ్కారీచట్టము ఆతావులందు అమలుజరుగదు. ఆ జిల్లాయందు వైద్యోపయోగములకు ఉపకరించుటకు సారాయి నిలువయుంచుకొనుటకు అవకాశముంచబడెను. అనుమానములేనివారికి దుర్వినియోగము చేయరని నమ్మకముగలవారికి సారా సీసాలు వుంచుకొనుటకు ప్రత్యేక అనుమతిపత్రము లొసంగబడును. క్లబ్బులకు లైసెన్సులు ఒసంగబడును. సారా ప్రచారకులు నియమింపబడుటకు చట్టమునందు అవకాశమొసంగబడెను.

శాసనసభల ఖర్చులకుగాను రు 886000 లు గ్రాంటు చేయబడెను.

జిల్లాపరిపాలనా కర్చులకు రెవిన్యూమంత్రిగారు రు 22464200 లు డిమాండుకోరుచు గ్రామపంచాయితీ పరిపాలన పునరుద్ధరించు విషయమున మంత్రివర్గము వారింకను పూర్తిగా నాలోచించి నిర్ణయమునకు రాలేదని తెలిపిరి. గ్రాంటు కాంక్షను చేయబడెను.

* * *

విద్యాశాఖకు రు 19847000 లు గ్రాంటును డాక్టరు సుబ్బరాయన్ గారు కోరిరి. ఇందుమీద మాట్లాడుచూ భారతీయులలో ఏకీభావమును, ఏకజాతీయతను, నెలకొల్పుటకు అన్నిప్రాంతముల ప్రజలను హిందీభాష నభ్యసింప ఉపయోగించుట అవసరమనియు, అందుకుగాను పాఠశాలలో హిందీపఠనమును ప్రవేశపెట్టుట అవసరమయ్యెననియు తెలిపిరి. రాజకీయ కారణములచే హిందీ కిట్టి ప్రాధాన్య మొసగబడెనని సమాధానమొసగుచు సభ్యులిచట సమావేశమైనది రాజకీయముల కేననియు, రాజకీయ కారణములచేతనే యనియు, లేనిచో పరిపాలన జరుపుటకు మంత్రులక్కరలేదనియు, కార్యనిర్వాహకోద్యోగులే ఇదివరకువలె పరిపాలన సాగించుచుండవచ్చుననియు తెలిపిరి. గ్రాంటు ఆమోదింపబడెను.

* * *

వైద్యశాఖకు రు 9124900 లు గ్రాంటును డా॥ టి. ఎస్. యస్. రాజన్ గారు కోరిరి. ఈ డిమాండుమీదవచ్చిన విమర్శలకు మంత్రిగారు సమాధానమిచ్చుచు ఆసుపత్రులలో పాశ్చాత్యవైద్యముతోబాటు ఆనరరీ వైద్యులపద్ధతి అనుసరించుటకు నిశ్చయించుకొనిరనియు, దేశీయులను ఎక్కువగ నర్సులుగ నియమించుట కుద్దేశించినారనియు, దేశీయ స్త్రీలకు అందులో అన్నిటికి వితంతువులకు శిక్షణయొసంగుటకు ఆలోచించినను ... టుచుందు నర్సుల ప్రయివేటు పాఠశాలలకు ఎక్కువమొత్తము ప్రత్యేకింపబడెననియు ఆయుర్వేద యూనానీపద్ధతుల ప్రోత్సహించవలెనను విమర్శలకు మంత్రిగారు సమాధానమొసగుచు ప్రభుత్వంవారుకూడ ఆవిషయమై ఆలోచించుచున్నారనియు అందుకై యీ యేడు ఎక్కువ మొత్తము ప్రత్యేకింపబడెననియు తెలిపెను.

కవర్ 7 వ పేజీ 4 వ కాలంలో చూడుము.

ఎస్టేట్సు ల్యాండు చట్టము

——(0)——

గౌ॥ ఫోర్బ్సు దొరగారి అభిప్రాయములు.

1905 సం॥లో శాసనసభయందు ఎస్టేట్సులాండు ఆక్టును ప్రవేశపెట్టుచు గౌ॥ జి. యస్. ఫోర్బ్సుదొరగారు క్రింది విధముగ తెలిపిరి.

గౌ॥ ఫోర్బ్సుగారు బిల్లు నుపపాదించుచు ప్రస్తుతచట్టము రైతుకును జమీందారుకును భూమియందుగల సంబంధమును, యిరువురియందవలసిన హక్కుభుక్తముల స్వరూపము నిర్ధారణ చేయగలదని చెప్పిరి. ప్రస్తుతబిల్లు పూర్వముకంటెను, సంపూర్ణముగా పూర్వులను సూచించునట్టియుగు భాగముల కేవియు కలిగియుండలేదు. జమీందారుకును రైతుకును గల సంబంధమును, వారియొక్క హక్కులను ఎల్లరియొక్క సానుభూతి సమానమును పొందినవియే యిచ్చట నిర్వచింపబడినవి. చట్టనిర్మాణము చాలకాలముగా ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనలోయున్నదని ఎల్లరకు తెలియచెప్ప నుద్దేశింపబడినది. 1898 సంవత్సరములో సభయందు అంగీకరింపబడిన దానియొక్క సారాంశమునే రెండుమూడు విషయములలోతప్ప ప్రస్తుతపు సవరణచట్టము సూచించుచున్నది. కాని యీభాగములు చాల ముఖ్యమైనవిగాయున్నవి. చాలకాలముగా జమీందారీఆక్టును నిర్మించుటకుగాను జరుగుచుండినట్టి ఆలోచనలయొక్క సారాంశమును యిప్పుడు మీకుతెలుపుట కేవల మనుచితము కాని ఒకవిషయము చెప్పతగియున్నది. ఇరువది సం॥లుగా ఎన్నిగాపర్యాయములు ప్రభుత్వమువారు చట్టనిర్మాణ కార్యక్రమమును తలపెట్టిరి. కాని అవియెల్లను నిష్ప్రయోజనమైనవి. ఏలన దేశములోని సామాన్య నిబంధనలయందు కొన్ని స్వకపోలకల్పితములను జతకూర్చ నుద్దేశించుటయే వాటిభంగమునకు కారణమైనది. ఏ ప్రభుత్వమునకును రైతుయొక్క ప్రాథమిక హక్కులలో అభిప్రాయభేదములేదని చెప్పవచ్చును. మన మద్రాసు ప్రభుత్వము ఆకుపెన్సిహక్కులేని రయితులకు అట్టివి కలుగచేయవలయునని ఎంతోయాతమపడుచుండెను. ఇది మన రాజధానిలో యిదివరకున్న విషయమే. నాకు ఆక్యుపెన్సిరైతులకు ఆకుపెన్సిహక్కును ప్రసాదించుటకు బెంగాలు గవర్నమెంటువారు భూమి రైతుస్వాధీనములో 12 సం॥ లున్నయెడల మించియున్న నాకు ఆకుపెన్సిరైతు కొంతకాలనిర్ణయమునుబట్టి ఆకుపెన్సి రైతుగా గట్టి పద్ధతి బెంగాలు ప్రభుత్వమునందు చట్టరూపముదాల్చినది. కాని దానియందు 12 సం॥ స్వాధీనము మించినయెడల నట్టిహక్కు కలుగునని శాసింపబడెను. రైతుకట్టిహక్కు సంక్రమించగలదని 1859 సం॥ ఆక్టు 10 ప్రకారము శాసించెను.

పశ్చిమోత్తర పరగణాలయందునుకూడ నట్టి చట్టమున కామోదమును రివిన్యూ బోర్డువారు సూచించిరి. కాని యీచట్ట నిర్మాణమువల్ల హిందూదేశమునందు అనేక చిక్కులు ఏర్పడెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమునుకూడ దానిననుసరింప నుద్దేశించినందువల్లనే రైతులకు చేకూర్చదలచినట్టి మేలును త్వరగా సమకూర్చుటలకు పోరెను. దాని ఫలితము గమనింపదగినదిగను యినుముందు జాగ్రత్తగా నుండునట్లను కూడున్నవి. ఆచట్టము లోనికి వచ్చినప్పటినుండి దానివల్ల రైతుకు కలుగునట్టి నష్టములను, పెద్దను తొలగించుటకును అనుభవపూర్వకమైన హక్కులను కాపాడుటకు బెంగాలు, పంజాబు, మధ్యపరగణాల ప్రభుత్వములు దానిని చట్టరూపమున పెట్టుకొనుచుండెను. బెంగాలునందు జమీందారులు ఏదో సాకుపెట్టి రైతుస్వాధీనమునుండి భూమిని 12 సం॥ నైబడకపూర్వమే తొలగించుటకు మొదలుపెట్టిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వము పై చట్టమును సవరించిరి. గుత్తదారుడగు రైతుగా మార్చి రైతు స్వయముగా తాను ఆకుపెన్సిహక్కులను పొందగలిగిన అర్హతలుద్వారా ఇతరులతో సమాధానము Contract కుదుర్చుకొనకూడదని శాసించెను. పశ్చిమోత్తర పరగణాలయందు Rent Acts 1859 లోను 73, 81, 86, 1901 లోనూ చేయబడెను. 1901 చట్టమునకు పూర్వమే పశ్చిమోత్తర పరగణాలయందు బెంగాలులో జమీందారులు చేసినట్లుగానే 12 సం॥ లోపలనే జమీందారులు రైతులను భూమి విడుదలకు నిర్బంధపరచియు, యితరులకు కవుళ్లకు యిచ్చియు రైతుకు హక్కు సంక్రమింపకుండునట్లు చేయుచుండిరి. 1901 లో చేయబడినచట్టము కేవలము వట్టి దుర్మార్గముల నరికట్టుటకైయున్నది. మధ్యపరగణాలలో భూస్వాములు రైతులు స్వలాభకాంక్షచే సమాధానము కుదుర్చుకొనెదరను సంగ్దేశముతో 1883 లో Compensation for improvement? అను స్కీమును బొందుపరచుచూ నొక శాసనము చేయబడెను. ప్రస్తుత మీ చట్టమును చర్చించునప్పుడు ఎక్కువ విలువగలిగినట్టియు అమూల్యములైనట్టి కొన్నివిషయములు కొందరు సూచించియుండిరి. అట్టివి కొన్ని యిచ్చట నుదహరించుచున్నాను.

1895 చట్టమునుగురించి (Incharge) బిల్లును తయారుచేసినట్టివారు చెప్పినసంగతి- "వ్రాతమూలకముగ లేనట్టియు, పూర్వాచార సాంప్రదాయమగునట్టియు నిబంధనలను రూపుమాపి శాసనములను నిర్మించుట తప్పనిసరిగా నున్నప్పుడు పూర్వము రైతులు ఏ హక్కుల నెట్లు అనుభవించుచున్నారని కనుగొనవలసిన ఆవశ్యకత లేదని ప్రతి ఉద్యోగియు తలచుచున్నాడు. ఒకచట్టము కొన్ని అమూల్యమైన హక్కులను రైతులకు ప్రసాదించునప్పుడు అంతకు పూర్వమున్నట్టి అన్ని విధములగు వారిహక్కులు అంతరించినట్లేయగును.

చర్చించుకాలమును రైనాల్డ్సు అనువారు రైతు సమస్యమీద నడిచిన సంగతులుకూడ విలువగలిగియున్నవి. ఆయన Committee report లో నొకరుగా యున్నారుకాని వారు దానికి తన పూర్తి ఆమోదములు చూపలేదు. ఎందువల్లనగా Tenants యొక్క హక్కులు పూర్తిగా సంరక్షింపబడినవని ఆయన అభిప్రాయపడలేదు. బిల్లు కేవలము ఆకుపెన్సిహక్కులను అప్పటికి పొందనట్టి రైతులకు, యికమీదట భూములనాక్రమింపబోవు రైతులకు చాల వినాశహేతువుగానున్నదని అభిప్రాయపడిరి. రైతుభూమిని ఆక్రమించినతరువాత 12 సం॥ దాటినను లేకపోయినను ఇండియా సాంప్రదాయానుసారము రైతుకు ఆకుపెన్సిహక్కు సంక్రమింపగలదని ఆతని అభిప్రాయమైయున్నది. ఈ నడవులు ప్రస్తుతము మన రాష్ట్రపరిస్థితులకు ఎంతయూ ఒప్పియున్నవి.

1898 సం॥లో మధ్యరాష్ట్రములలో Compensation పద్ధతి చాల అనుపయుక్తమని తోచినందున, పురరుక్త చట్టము గావింపబడెను. అది పెన్సిహక్కు పొందక కేవలము Settled రైతుగా నుండుపద్ధతి 12 సం॥ కాలము గడచినమీద రైతుకు భూమియందు హక్కులుగలుగు పద్ధతియు రెండును నిరుపయోగమైనవిగా ప్రతిచోట ప్రతిబింబింపసాగినవి.

హిందూదేశమునందు 12 సం॥ దాటిన కొన్ని ఆకుపెన్సిహక్కులు సంక్రమింపగలవను సిద్ధాంతము ఎచ్చటను లేదు. మనదేశమునందుగల సాంప్రదాయమే మన రైతుభూమిని ఆక్రమించిన యెడల ఆతను ప్రభుత్వమునకు రావలసినశిస్తును ఎంతకాలము సక్రమముగా చెల్లించునో అంతకాలము తాను అన్నివిధములగు హక్కులను కలిగియుండుటయే! Recident and non-resident రైతుపద్ధతి పూర్వపు గ్రామాచారము గ్రామములోనుండు రైతు సముదాయమువారే ఎవరు ఆపైపేర్కొనిన తరగతులచేరుదురో నిర్ణయించుకొనుచుండిరి. గ్రామసముదాయపద్ధతులు నశించిన తరువాత యివియును అంతరించినవి. రైతునద్ద గుత్తకుతీసుకొని సాగుచేయునట్టి రైతులేక భూస్వామియొక్క స్వంతభూములు గుత్తతీసుకొని సాగుచేయునట్టి ఆచారము అను నట్టిది మాత్రము నిలిచియున్నది.

1898 సం॥ బిల్లు విచారణలో నున్నకాలమున శాసనసభయందలి ప్రతి సభ్యుడును 12 సం॥ పరిమితిగల క్లాజును అనేక విధముల విమర్శించి హిందూసాంప్రదాయ విరుద్ధమని భావించిరి. Mr. Crole ప్రెసిడెంటుగా నుండిన సెలెక్టు కమిటీలో (నేనును సభ్యుడుగా నుండి) మేము బిల్లును సర్వవిధముల సవరించి రైతుహక్కుల ధ్వంసమొనరింపకుండచేయసూచించితిమి Mr Crole చాల ప్రాముఖ్యమైనవాడుగా నుండి వైస్రాయిగారి అనుమతిని బిల్లుపొందుటకు చాల కష్టపడ్డాడని చెప్పుటలో అతిశయోక్తి లేదు.

ఇప్పుడు మనమీబిల్లును చర్చించినప్పుడు చర్వితచర్వణముగా జమీందారుయొక్కయు రైతుయొక్కయు హక్కు అంతస్తు ఎట్టిదని వాగ్వివాదము చేయపనిలేదు. ఏలన మహనీయులగునట్టియు, ప్రశంసనీయులగునట్టియు, హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తులుగానుండినట్టి శ్రీ ముత్తుస్వామి అయ్యర్, మరియు సుబ్రమణ్యఅయ్యరుగార్లు యీవివాదములమీద అనేకమార్లు మహోత్కృష్టమైన తీర్పులను గావించియున్నారు,

వారియొక్క తీర్పు లీ క్రిందివిధముగ నున్నది. ఇంగ్లీషువారి సాంప్రదాయములో జమీందారుకే అర్థముగలదో అట్టిది యిచ్చటలేదు. రైతుకును అట్టి అర్థములేదు. ఎస్టేటులోనుండిన సాగులాయఖుభూములను సాగుచేయుటలో రైతు ఎంతకాల మతడు సక్రమముగా భూస్వామికి రావలసిన శిస్తును చెల్లించునో అంతకాలమతడు సర్వహక్కులతోటి భూమిని ఆక్రమించువిధానమే కలదు. ఏలన జమీందారు కేవలము భూమిశిస్తును వసూలుపరచుకొను హక్కులను మాత్రమే ప్రభుత్వమువారి దగ్గర గుత్తకు తీసికొనియున్నాడు. మరియు రైతు సర్వహక్కులను భూమియందు గలిగియున్నాడు.

కావున గౌరవనీయులగు సభ్యులెల్లరు కడు జాగ్రత్తతో యీబిల్లు ముఖ్యోద్దేశమును గమనింపదగియున్నది. మరియు 1885 సం॥ బిల్లు చేయునట్టి కాలమునాటి పరిస్థితులు అప్పటి కెరువుకకు గల బాధ్యతలు మీరు చక్కగా గమనింపదగియున్నవి.

(సశేషము.)

ఒరిస్సారాష్ట్రములో ఇటీవల వచ్చిన వరదలవలన పూరి, కటక్ జిల్లాలలో 1685 గ్రామములు నష్టపడెను.

చలపతి ఎస్టేటు వార్తలు.

సుమారు గత రెండుమాసములనుండి వానలు లేక పైర్లు ఎండిపోవుచున్నవి. వేరుశెనగ, మొక్కజొన్న, సజ్జ, కంబురా పైర్లుచాల నష్టపడినవి. గ్రాసము లేక పశువులు చాలనష్టపడుచున్నవి.

◆ ◆ ◆

స్వంతకమతము అనేపేరు చాటున, బంజరు భూములు, అడవిభూములు గ్రామభూములు, స్వాధీనపరచుకొని, జమీందారుగారు యిప్పుడు అమ్మకట మొదలిడినారు.

◆ ◆ ◆

మంగళాపురము, నూకలవారిపాలెం, లక్ష్మీపురము, చల్లపల్లి రామానగరము గ్రామాదుల పశువుల తిరుగకలందులకు ఏర్పడిన 14 ఖండల యకరముల అడవిభూమి మాదని జమీన్‌దారు అక్రమముగా నౌకర్లచే యితర పశువులను దొడ్డిలో పెట్టించుచున్నారు. భూములు బీలువెంబడి అమ్ముచున్నారు.

యిట్టిభూములే కొత్త ఊర కలవు. వీటిని అమ్ముటకు జమీన్‌దారుకు హక్కు ఎక్కడిది? న్యాయము విచారించండి? ఎస్టేటు విచారణ కమిటీవారు యివన్ని విచారించవలసి యున్నది.

◆ ◆ ◆

శ్రీకాకళములో శ్రీ కాకుళేస్వామివారు కృష్ణదేవరాయులువారు యిచ్చిన యినాం భూములు ఎస్టేటువారు ఆక్రమించుకున్నారు.

వెంటనే యీవిచారణ చేయవలసియున్నది.

◆ ◆ ◆

యస్టేటులో ఒక చెరువు అయినా మరమ్మతు లేదు.

లంక గ్రామాదులలో సర్వేలేదు.

—ఒక రైతు

రష్యాప్రభుత్వము వైమానికులకుగాను యేర్పాటుచేసిన శిక్షకుల్ల త్వరలో చంద్రబింబమునకు కూడ విమానమున వీరు వెళ్లుటకు వీలై కొందరచ్చట వాసముండుటకుకూడ అవకాశమేర్పడునని తెలియుచున్నది.

ఈశ్వర్సు రత్న పురుష లేహ్యాము.

శుక్లనష్టము, వీర్యము పలుచబడుట, నరముల బలహీనత, మలబద్ధము, స్వప్నస్కలనము, అతీర్ణము, నిస్సత్తువ, తగ్గించి దేహమునకు బలము, కండపుష్టి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధి, నరములకు బలము, ఆరోగ్యము వృద్ధిబొందించును.

20 రోజులకు సరిపడు 20 తులముల డబ్బా రు 1—0—0. కేట్లాగు ఉచితము.

ఈశ్వర శార్మశి,
పాలకొల్లు.

రత్న పురుష లేహ్యాం.

ఏ కారణవల్ల వచ్చినా - యింత కాలమునుండి ఉన్నదైనను - ఏమందువల్ల తగ్గనిదైనను - శుక్లనష్టమును మా లేహ్యంవల్ల తగ్గిబలముచేసినదని అనేకులవల్ల ఆరోగ్యతా పత్రములుపొంది ఉన్నాను. నెలరోజులమందు పోస్టుకవా రు 2-8-0 లు

వసంత కుసుమాకరం

మూత్రవ్యాధులు - కుసుమవ్యాధులు మేహాములు, తగ్గించు రాజౌషధము తులం రు 16 లు.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల.
రాయవరము,
తూర్పుగోదావరిజిల్లా

రాపూరు తాలూకా రైతుసంఘం.

సర్కారుకు కమిటీవారిచ్చు
ఫారెస్టు యిబ్బందులను చర్చించుట.

యీతాలూకాలోని రయితులయొక్క ప్రస్తుతపు దారిద్ర్యమునకు అతిముఖ్యకారణముగా నేర్పడి అన్న మోరామచంద్రరాయని విలపింపజేయు దుస్థితికి రయితులను తెచ్చిన ఫారెస్టుయిబ్బందులను చర్చించుటకు రైతుకమిటీవారు తే 9-6-37 రాపూరులో నలబోలు నరసారెడ్డిగారధ్యక్షతన సమావేశమైరి. ఇబ్బందులను, వాటి నివారణోపాయములను సమగ్రముగా తెలుసుకొనుటకు తాలూకాలోని రయితులనుకూడా రైతుకమిటీవారు ఆహ్వానించిరి. సభకు మెంబర్లుగాక సుమారు 200 మంది రైతులు హాజరైరి. సభలో నల్లబల్లె మల్లారెడ్డి, బండి రామకృష్ణారెడ్డి, కలిచె రామలింగయ్య, వేమూరు సుందరరామశర్మ, పులికొల్లు రాఘవయ్యగారలు యిబ్బందులను గురించి మాట్లాడిరి. తర్వాత యీక్రిందితీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను. (1) ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు కంట్రోలులో వున్నందువల్ల రయితుల దుస్థితికి అతిముఖ్యకారణముగా యేర్పడినందువల్లను, గవర్నమెంటువారికి యేలాటి లాభకరముగా లేనందువల్లను, రయితులకు చాలా అసౌకర్యముగా వున్నందువల్లను, యీ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటును తీసివేసి ఆర్థికపరిస్థితులు సరిపడు కొరకు కాపురాలకొరకు సదరు ఫారెస్టును రివిన్యూడిపార్టుమెంటు కంట్రోలులోకి తీసుకరావలసినదిగానున్నూ, ఫారెస్టుడిపార్టుమెంటు పిస్టం తీసివేసి ఆవు, యెద్దు, ప్రతిదానికి నాలుగణాలు వంతుననున్నూ, బర్రెకు ఆరణాలవంతుననున్నూ, గొర్రెకు వక్కణా వంతుననున్నూ, మేకలు మేయుటకు యేలాటి నిషేధములేకుండా మేకకు వక్కణావంతుననున్నూ యేకాలములో గాని మాత్రమెవరుకుండా రయితులు యెచ్చట సౌకర్యముగావుంటే అచ్చట దొడ్లు వెంటలువేసుకొని పశువులను మేపుకొనుటకు యేలాటి యిబ్బంది లేకుండానున్నూ ఒకే పర్మిట్టుమీద జిల్లాఅంతట మేపుకొనువసతి వుండులాగుననున్నూ, రయితుకు కావలసిన వ్యవసాయగృహనిర్మాణము వగైరాలకు కలప వగైరా సామానులకు వుచిత పర్మిట్లు యిచ్చులాగుననున్నూ, కొంతగడ్డి వుచితముగా నెత్తిమోపులు తెచ్చుకొనులాగుననున్నూ, యీ జిల్లాపశువులను యితరజిల్లాలకు మేతకుతోలు విషయంలో యిదేరేట్లమీద అచ్చట పర్మిట్లు యివ్వవలసినదిగానున్నూ యెరువు ఆకు బండి 1 కి రెండణాల వంతుననున్నూ యెండుకట్టెలు బండి 1 కి నాలుగణాల వంతుననున్నూ పర్మిట్లు యిచ్చులాగుననున్నూ అన్నిరకముల సామానుపర్మిట్లు గ్రామపంచాయతీ తీర్మానముమీద రయితు అవసరమునుబట్టి యివ్వవలసినదిగానున్నూ

(2) యీ తాలూకా తరపున మ॥రా॥ శ్రీ దేగా రామిరెడ్డి, పులికొల్లు రాఘవయ్య, వేమూరు సుందరరామశర్మ నలబోలు నరసారెడ్డిగార్లను మన రాజధానిమంత్రులకడకు రాయబారముపోయి రాయబారములో యేదైనా సలహాలు చేయవలసి యున్న యెడల చేయవలసినదిగానున్నూ, యిందును గురించి జరపవలసినయావత్తు కరస్పాండెన్సు శ్రీదేగారామిరెడ్డిగారు చేయవలసినదిగానున్నూ, తీర్మానములు గావింపబడెను.

పులికొల్లు రాఘవయ్య,
కార్యదర్శి.

బహిరంగలేఖ:

తిరుపతి హాథీరాంజీ మఠాధికార్లకు.

ఈగ్రామంలో గడచిన 1346 ఫసలీలో జొన్న, రాగి, తైదలు, వగైరా పైర్లు పూర్తిగా యెండిపోయి సదరు రైతులు కావిమజరా దరఖాస్తు చేయించవలెనని తే 27-8-37 దిలో కామందులవారికి రు 0-5-3 అష్టకష్టములు పడి తెచ్చి పోస్టువారికి చెల్లించి రిజిస్టరుద్వారా పంపియున్నాము అందు మైతే తమ యిలాకా రెవిన్యూయిన్ స్పెక్టరుగా వున్న తనికీచేసి అడంగల్ వగైరా గ్రామలెఖ్ఖలలో యెండిపోయినట్లు వ్రాసియున్నారు. శ్రీ కృష్ణమాచార్యుల వారికోసున్న చెప్పుకొనియున్నాము. వారున్నూ కావిపోయినది వాస్తవమేనని తెలుసుకొని కావిమజరా ఇస్తామని చెప్పియున్నారు. సదరు కావి అర్జీ గ్రామాధికార్లకు పంపడములో ఆలస్యమై నెలలో పంపి వాండ్లయొద్దకు ఆలస్యముగా వచ్చినదనిన్నీ ఈకారణముతో ముజరా యివ్వబడదని వారున్నూ మరి యొక రైతుకు రు 1-0-0 కి రు 0-3-0 మూడణాలవంతున జనరల్‌గా గ్రామమొత్తమునకు కిస్తులో ఇచ్చినందున కావి ముజరా యివ్వబడదనిన్నీ గ్రామాధికార్లకు ఉత్తరవులు పంపియున్నారు సదరువిషయము మఠేగారుకే నారాయణరెడ్డిగారు దండోరా మూలకముగా తెలిపించియున్నారు. గ్రామాచారంగా మామూలుగా యిచ్చే కావిముజరాకున్నూ జనరల్‌గా యిచ్చిన రు 1-0-0 కు 0-3-0 రిమీషనుకున్నూ సంబంధమేమియున్నదో తెలియదు. రైతులు కావికిస్తుచెల్లించనంతట యేకోర్టుద్వారా వసూల్ చేసుకొనేదిన్నీ అగత్యం తెలియకున్నది. ఆచారంగా యిచ్చు ముక్తిముజరా లేనప్పుడు కిస్తుమాత్రం యిచ్చు బడవాయం యెట్లుగలుగుతుందో తెలియదు. యేదో కాస్త పండినవాండ్లకు రు 1-0-0 కి రు 0-3-0 రిమీషనున్నూ జొత్తుగా యెండిపోయిన రైతుకు రు 10-0-0 ముజరా ఇవ్వవలసిన చోటికి మైప్రకారమే రు 1-14-0 లు తగ్గిస్తే తృప్తిపొందవలసినదేనా! ఇదేనా అధికార్ల సామ్యవాదము! మీరు ముక్తి ముజరాల విషయములో తెలియనంతట వెంకటగిరి సంస్థానము యిలాకా పెళ్లూరు గ్రామరైతుల యెండిన భూముల కిస్తు ముజరాలో ఒంగోలు రివిన్యూ కోర్టువారి R.S.No. 62, 63, 64, 68, 69, 70, 71, R.S.72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 57 of 1936, R.S. 12, 15, 1937 దావాల్లో ఒంగోలు సబ్‌కలెక్టరువారు మ.రా.రా. శ్రీ హెచ్ హెచ్ కార్లెస్టన్ దొరవారి తే 28-4-37 ది తీర్పు తెప్పించి చదివిమా రండి, వారి సదభిప్రాయము తమకే తెలుస్తుంది. తర్వాతనైనా ముక్తిముజరా యిప్పించవలసినదిగా కోరుచున్నాము. సదరు గ్రామచెర్వుయందు అబందర సంవత్సరము 1-కి 4 దఫాలు నిండనిదే అర్థమో నిర్ధమో పండేది దుస్తరముగా యుండిన్ని ముక్తికి రిమీషన్ లేదనేమాట యెంతచిత్రమో యోచించవలసియున్నది.

—తే. గురవారెడ్డి.

ఎలెక్షన్ ఫలితం.

గుండవోలు కరణానికి 3 నెలలు.

రాపూరుతాలూకా గుండవోలు కరణం పులికొల్లు రాఘవయ్యగారు కాంగ్రెసు పక్షంగా ఎలెక్షను ప్రచారం చేసినారని పోలింగు ఆఫీసరుగా వచ్చిన జస్టిసు పక్షాభిమాని గజపతినాయుడుగారు రిపోర్టుచేసిరి. గూడూరు సబ్‌కలెక్టరుగారు విచారించి 3 మాసాలు సస్పెండు చేసినట్లు తెలియుచున్నది.

గజపతినాయుడుగారు గత ఎలెక్షనులలో జస్టిసుపక్షానికి ఓపన్‌గా పక్షపాతంగా నటించిన ధర్మకాండ ఎంతేని గలదు. అట్టివారి రిపోర్టుపై శిక్షించుట న్యాయంగాదు. కాంగ్రెసు మంత్రులు యీ అక్రమాన్ని సరిదిద్దుదురని ప్రార్థన.

—ఒక రైతు.

నెల్లూరు రైలువేస్టేషన్

గోషాస్త్రీలకు ప్రత్యేక వెయిటింగురూమును, దానిలోనుండి ప్లాటుఫారము మీదకు గేటున్నూ వున్నది. దీనివల్ల గోషాస్త్రీలకు ఎంతో ఉపకరిస్తున్నది.

మూడవక్లాసు వెయిటింగు రూములో నుండి కూడ ప్లాటుఫారంమీదకు ఒక గేటువున్నది. దీనివల్ల రష్‌చాలా తక్కువగ వుంటున్నది.

సాహెబ్‌గారు కలువుపెట్టిన తర్వాత రెండు గేట్లు తెరవడములేదు. ప్రయాణీకులకు యిబ్బందిగావుంది. యీరెండు విషయాలు స్టేషన్‌వారు గమనిస్తారుగాక.

—ప్రయాణీకుడు.

జమీన్‌రైతుల మొర

కోటపల్లిలో 6 మాసాలక్రింద జరిగిన తూ. గో. జిల్లా రైతుమహాసభలో జమీందారీరైతుల విషయమై విచారణజరుపుటకుగాను ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేయబడినది. ఎక్కువగా జమీందారీ ప్రాంతమైన పిఠాపురం, తుని, పెద్దాపురం, తాలూకాలనుండి యసెంబ్లీకి ప్రతినిధిగా యెన్నుకోబడిన మల్లిపూడి పళ్లంరాజు, చిరకాలము నుండి రైతుసేవచేయుచున్న మార్ని సుబ్బారావు యీ బాధ్యతనంతా నెత్తిమీదవేసుకొని విచారణ జరుపుతారని ఆశాపూరితమయిన శ్రీ విజ్జడి లింగరాజుగార్లను జిల్లాసంఘాధ్యక్షులు ప్రధాన కార్యదర్శిని కలసి యీకమిటీని ఏర్పాటుచేసిగారు. నాకు అంత ఉత్సాహముచూపిన లింగరాజుగారిని ఆకమిటీకి సమావేశకర్తగా నియమించినారు. యీకమిటీ నియామకముతో మాలో చాలమందికి ఆశ, ఉత్సాహము, జనించినవి. "కమిటీవస్తుంది, మనకష్టాలను నివేదించుకొందాం ఏదో కొంత అలజడి గలుగుతుంది" అని ఆశించినాము. కాని ఆరునెలలయినా ఆకమిటీ యింతవరకు అతి, గతి ఏమయినదో తెలియకుండా వున్నది. ఏదో ఒక ప్రశ్నావళిని తయారుచేసి అచ్చువేయించినట్లుగా మాత్రము తెలిసినది.

యీప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాసి జిల్లాఆఫీసుకు పంపాలో లేక కమిటీవారు విచారణకు జిల్లాలో సంచారముచేసేటప్పుడు ఇది నివేదించాలో ఏమిటో తెలియదు. అట్టియెడ జిల్లా అంతట సరిగా పంచిపెట్టబడినట్లు తోస్తుంది. యిటువంటి కమిటీని, నియమించటం ఎందుకో! పేరుకోసం, పనిచేయు యిలాంటివెన్నెలను వేసుకోవటం ఎందుకో తెలియకుండావున్నది.

తోట్రిగడ్డ విచారణసంఘము నియమింపబడి సరిగ్గా రెండునెలలయినాకాలేదు. కాని అప్పుడే బ్రహ్మాండమైన అలజడితెచ్చేరు మహాజ్లు కొల్లెయి. ఛీప్‌యింజనియరు రెవిన్యూ ఫ్లిక్‌వర్క్సు మంత్రులకడకు ఆ యవ్వారం తీసికొనివెళ్లేరు. పత్రికల నిండా ఆందోళనము చేస్తున్నారు. ఎక్కడచూచినా తోట్రిగడ్డ విషయమే! జిల్లాఅంతటకూడా తోట్రిగడ్డ విషయమైన కాగితాలతో నింపేస్తున్నారు. యీవిధంగా తోట్రిగడ్డ కమిటీవారు కార్యశూరులై, తమపనిని జయప్రదముగా సాగిస్తూఉంటే యీజమీందారీ విచారణకమిటీ యిలా నిద్రపోతూవుండడం చాలా విచారకరం. ఎలెక్షన్లనాడు కాంగ్రెసువారు ఏమేమోచేస్తారని ఆశించాము. తరువాత జమీందారీ సబ్‌కమిటీ ఏమయినాచేస్తుందని ఆశించాము. కాని అవన్నీ నిరాశలయినవి.

ఎలెక్షన్లనాటినుండి జమీందార్లుపెట్టే బాధలకు మితిలేకుండాఉంది. రాష్ట్రరైతురక్షణ యాత్రవారు వచ్చినప్పుడు స్వయముగా మా దుస్థితిని విచారించారు- కావలసిన విషయాలను స్వీకరించుకొని వెళ్లేరు. జిల్లాలో తగినంత ఆందోళన లేనిదే రక్షణయాత్రికులు చేయగలిగినదేమియు ఉండదు. అదిగాక శాసనసభవారు ఏర్పాటుచేసిన జమీందారీ సబ్‌కమిటీకి అన్నివిధాల తోడ్పడుటకు జిల్లాలోని సబ్‌కమిటీ పూనుకోకపోతే లాభంలేదు. యిదివరకే విచారణఅంతా పూర్తిగావించవలసింది. కాని కమిటీయందు పెద్దలకే వ్యామోహాంతేత జేయుకుంటే పనియిపుడైనాకపోవడమేకాక యితరులయినా పనిచేయుటానికి వీలులేకుండా ఉంది.

కాబట్టి జిల్లా రైతుసంఘం వెంటనే విచారించి ఆకమిటీచేత సత్వరము పనిప్రారంభపజేయుటో లేక వేరేకమిటీని ఏర్పాటుచేయుటో చేయాలి.

—పిఠాపురం ప్రాంతరైతు.

చేతిపనుల వర్తకరహస్యబోధిని

50 రూపాయలనుండి 500 రూపాయలవరకు

నెలకు సంపాదింపవచ్చును.

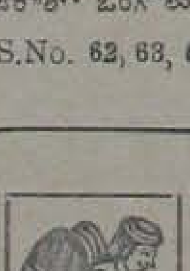

కూలివాడు

ఈ పుస్తకములో అనేక విధములైన సబ్బు దినుసులు, సెంట్లు, అత్తరు, వెంట్రుకలు పెరుగుదమునకు తైలములు, సారాయిలును, పప్పర్‌మెంటు, వార్నిష్, వర్ణములు, లక్కకోపులు పన్నీరు, మర్బత్తు, ఎరెటెడ్ వాటర్సు, మైనపువత్తులు, కర్పూరం, అద్దము, వంటుగొడ్డ పిరా దినుసులు, గిల్టు యిచ్చేవిధము, చాయ వేయు విధము, రంగులు వేసేలయిన్ కస్తూరి, పౌడరు, శాంటీనిన్ కట్లు, శేను, ఐస్‌క్రీము, బలపం, బూట్‌పాలిష్, ఉదక్కులాం, ఓడుంవాటర్ అగ్గిపుల్లలు, కాగితము, పెన్నులు, పల్లుపొడి, శేమ్యాము, తైలము, మాత్రలు టూత్‌పేస్టు, తైను రేకుప్లాకులుచేయుట మొదలగు అనేకచేతిపనుల యంత్ర సంబంధము నిభిలకింపక సాధారణముగ సులభముగ అందు ముఖ్యముగ బాధితాత్మ్యపకముగ తయారు చేయ వీలుపడగల పరిశ్రమలు, 400 ల 500 పేజీలు పెద్దపుస్తకము. వెల రు 1. పోస్టుఖర్చులు అ. 5. మహారాజ పుస్తకశాల 12, అరుణాచల మొదలివీధి, 18 జి. టి. మదరాసు.

చేతిపనుల నేర్చుకొని సర్వశ్రేష్ఠులై

ధనవంతుడు

పెల్లూరు రైతులు దరిద్రులగుటకు కారణమేమి?

(1) సన్ 1294 ఫసలీలో యీ గ్రామ చెరువు ఆయకట్టు యకరాలు 460 లు, పాగువిస్తీర్ణం యకరాలు 450 లు, రు 4900 శిస్తు కలిగివుండెను. 1846 ఫసలీకి పాగు యకరాలు 690 లు, రు 7100 శిస్తు యేర్పడినది. 52 సంవత్సరములలో యకరాలు 240 లు రు 1200 అదనం అయినది. ఆయకట్టు కంటె పాగు యకరాలు 230 అదనం అయి ఒకదఫా చెరువునిండితే నీరుచాలదంటేనా. రెండు దఫాలు నిండితే పండును లేనందున సుక్కబంజర్లు యేర్పడుచున్నవి. అట్టి శిస్తులు మాఫీచేయుటకు వీలులేదు. చెరువు ఉత్పత్తి కాలము నాటికి యిప్పటికి పాగుకు యకరాలు 230 లు అదనం అయితే మాపటి చెరువు చేశారా? డెల్టాలేదు. చెరువుకు మాపివారా? యేమియూ లేదుగదా! రైతులు బాగుపడు టెట్లు? గవర్న మెంటులో యితరవుపట్టీలలో కూడిన చెరువులుగలవా!

(2) సన్ 1826 ఫసలీలో జరిగిన రివిజనులో ముందు విస్తీర్ణంకంటె అధికం అయినదిగదా పంటకాల్వలు పట్టాభూములలో కలిపి రైతులమీద శిస్తు కేయడం యిది క్రమమయినదా? అసలు శిస్తు యివ్వక అదనపురేటు అని అల్లాడుచుంటే అల్ప రైతులమీద పంటకాలువలు శిస్తు అదనంగా ఏర్పడం యెట్టిది? గవర్న మెంటు యిలాకాలో కూడా యిట్టి పంటకాలువలు పట్టీలోచేర్చినా శిస్తుమాత్రం పట్టాలలో తగ్గించుచున్నారు గదా! రివిజనుయందుకూడా నగిరివారి కొల్లలలో కాలువల విస్తీర్ణం మినహాయించివున్నారు గదా! యిట్లు చేర్చి శిస్తురాబట్టుటవల్ల రైతులు బాగుపడు టెట్లు?

(3) 52 సంవత్సరముల క్రిందట రైలుపడని కాలములో వర్షములు నెలకు మూడువానలు కురియుచుండెను. సకాలమునకు అనగా పునర్వసు పుష్యమి కార్తెలలో పాగుఅగుచూ యకరా 1 కి 2 పుట్లు ఫలింపు అగుచుండెను. పుట్టికి రు 20 లు అయినా రు 40 లున్నా వరికోత అడుగు నీటి అడుగు రొక్కంగా పెరిగి ఆనీలిమందు దూళ్ల యకరా 1 కి రు 60 లున్నా పెరిపి రు 100 యకరా 1 కి అయినను వచ్చుచుండెను. తక్కువ ధరలలో రొక్కవరఫలింపు ఆదాయములో యకరా 1 కి రు 16 శిస్తు భరించుచుండిరి. యిప్పుడో క్రమశః రానురాను వర్షములు తగ్గెను. పైర్లు సకాలమునకు పడడంలేదు. ఫలింపు యకరా 1 కి 8 సలకలు అయినవి. తక్కువరకం ధాన్యంలు ఫలించుచూ రు 16-12-0 రాబడుచున్నవి. 8 సలకలు ఫలింపు అయినా రు 28 లు. యకరా 1 కి అప్పటి యిప్పటికి రు 17 రాబడి తగ్గెనుగదా. శిస్తుతగ్గినా? చెరువులనీరు పాగువిస్తీర్ణంకు ఆయకట్టు చాలా తగ్గి చాలడంలేదు. నీలిఆకు పొత్తుగా పడడంలేదు. నీలిమందుకు ధరలేకవు. తోట్లు మూలబడినవి. యివి యిట్లు తలక్రిందులైనా శిస్తు అప్పుడు యిప్పుడూ యకరా 1 కి రు 16 గదా! మార్పులేకుండానే రైతు బాగుపడు టెట్లు? గవర్న మెంటులో 30 సంవత్సరములకు సెటిల్ మెంటుమార్పు చేయుటకలదుగదా అట్లు చేసివున్నారా? మాయిలాకా తిమ్మసముద్రం గ్రామంలో కృష్ణాకాలువ పారుదలలయి సుభిక్షముగా యకరా 1 కి సరాసరి 1 పుట్టి ఫలింపు భూములరేటు 8-7-6 అయితే యీవర్షాధారం చెరువులు 3 పంటలకు సుక్కబంజర్లు పాద్యభూములకు 16,13,12 శిస్తులా? యిది రాజాగారికి న్యాయమైనా రైతు బాగుపడు టెట్లు?

రైతులకిచ్చిన జమాబందీలో సుక్కబంజర్ల లెక్కలు ముజరాలు యిచ్చుట సకాలములో జమాబందీలు జరుగుట కిస్తీల బాకీలకు తగినటు స్టేటుమెంట్లు నాదారుబాకీల నాదారు స్టేటుమెంట్లు తయారుచేయించుట న్యాయముగా ముజరాలు యిచ్చుటయున్నా ప్రతి సం॥ రంయిట్లుంతో అనుభవంవారి తయారుచేయించుట జరుగుచుండేది. యిప్పుడో ముజరాలు యిచ్చుటయే స్వల్పము. అనుభవంవారి మార్పులులేవు. పట్టా వకారిస్తేన, అనుభవం వకారిస్తేనే, డిక్రీ వకారిస్తేనేయిది రైతులకు యిబ్బందిగదా?

రైతుగ్రామములో పండితే కుటుంబము జీవించు తామని గంపెడాసతో కష్టించి పాగుచేస్తే నీరు లేక చాలక సుక్కబంజర్లు యేర్పడితే రైతుకు నూరా? యేమి న్యాయము! విత్తనాలు పెట్టుబడి, కలుపులు కూలి, వృథాఅయి రైతు అల్లాడుచుంటే కౌరవపాగుఅని ఒక కారణం, కౌరవ నెంబరు అని ఒక కారణం. రిపోర్టులు సకాలంలో లేవని తనిఖీలో పైరులేదని, రైతు కనూరిఅని యిట్టి కారణములతో చార్జీలు చేస్తారే రైతు క్షేమమునకేనా? యింక రైతు బాగుపడేది యెట్లు?

యీ గ్రామంలో జరిబుఆకేది యకరా 1 కి రు 12-10-8 రేట్లు వున్నవిగదా? యిందులో కమిటి, పాగాకు వేస్తారు. ప్రక్కకాలువలు నీరు నేతియిస్తుకుతో కుండలపాతలో 1, 2 తక్లు తీసుకుంటే యకరా 1 కి రు 3-12-0 సీటితీర్వా? ఉత్పత్తితో జరిబులు, ములంలు, బావి ఆధారంలు గలవని యేర్పడినవే. వర్షాధారం జరిబు అని వ్రాసివున్నది దిట్టంలలో యీజరిబు మెట్టలో చెందినది. మెట్ట యకరా 1 కి రు 1-14-0. జరిబు రు 12-0-0. యింత హెచ్చురేటు అయితే పైనెచ్చు సీటితీర్వాతో రు 15-12-0. యిది యేమి న్యాయము? రైతు బాగుపడు టెట్లు?

సుక్కలుపోతే రైతు తెలుపుకుంటే సకాలమునకు నాకర్లు తనిఖీచేయించకుండగ ఆకల యెప్పుడో తనిఖీకివస్తే గొడ్లు మేసిపోవడం రు 0-1-0 0-2-0 0-3-0 అంచనలు వేయడం, లెక్కలు తయారుచేస్తారు. గవర్న మెంటు యిలాకాభూములలో సరాసరి గ్రామఫలితం 20 తూములు లెక్కను 0-1-0 0-2-0 ఫలితం నిర్ణయించువారా. గవర్న మెంటు రేట్లు 10-9-8-7, యకరా 1 కి యిచ్చట బాగాపండితే 8 సలకలు. రు 0-1-0 0-2-0 అంచనలు వేస్తారే, యకరా 1 కి రు 16 రేటు. ఫలితంకు రేటుకు హస్తిమశకాంతం వార. అంచనలువేసేపద్ధతి యెటువంటిది. వేసినా సక్రమమగుపద్ధతి లేకపోవడం, ముజరాలు లేకుండడం, తనిఖీలు సకాలంకు లేకుండావుండడం రైతుకు నష్టంగదా?

రైతు పూర్వం బాకీపడితే ప్రానోట్లు వ్రాయించుకోవడం నిమ్మళంగా రాబట్టుకోవడం కలదు. అక్రమంగా శిస్తులు చార్జీలు చేయడం ముజరాలు యివ్వకుండడం రైతులు యివ్వకుంటే దావాలుచేయడం క్రిందికోర్టులలో రైతులుకు అనుకూలమైతే, జిల్లాకోర్టు హైకోర్టులలో ఆపీల్లు యిదియేమిటి? రైతులకు రాజాగారు వ్యవహారం జేర్పి కోర్టులకు లాగుచున్నారు. రెండుదావాలు పూర్వం యిన్నివున్నవా? యీవిధంగా కోర్టుకు రైతుల లాగడంగలదా? 1886 ఫసలీలో గ్రామంలో ముజరాలు యివ్వలేదు. 1887 లో లేదు. రైతులను జిల్లాకోర్టుకరకు లాగినారు. రైతుపక్షం అయినది. 1848 ఫసలీకి క్రిందికోర్టులో మీరాకు అపజయం కలిగినది, తిరిగి మీరు అపీలుచేసినారుగదా. యెందుకు చేయవలె. 1846 ఫసలీకి యీ గ్రామంలో పురుగువల్ల యకరా 1 కి ఏమిం ఫలించినదే, రైతుల మొరప్రకారం న్యాయముగా ముజరా యిచ్చినారా? అసలుశిస్తు యివ్వలేనివానిమీద స్టాంపులబిల్లలు వారంటుఖర్చులు వేయించడం అమర్లు జరుపడం రైతు క్షేమమునకేనా? రైతు బాగుపడు టెట్లు?

—మైలవరపు లక్ష్మీనారాయణయ్య.

రామయోగిగారి జన్మదినోత్సవం.

జమాఖర్చులెక్కలు.

జమలు:-

14-8-37 తేది జరిగిన యోగిగారి జన్మదినోత్సవమునకు జమ రాబడినచందాలురొక్కం-	353-12-0
మిగిలినబియ్యం విక్రయంతాలూకా—	35- 9-3
జమ మొత్తం	389- 5-3

ఖర్చులు:-

ప్రయాణఖర్చులు బండిబాడుగలు వగైరాలు-	59- 3-0
పోస్టేజి ఆహ్వానములు వగైరాలకు-	8-10-8
పాదర ఖర్చులు—	13-11-1
సామాను కొనుగోలు (పాత్రసామాను వగైరా నిల్వ యుండెడి వస్తువులు)-	63- 0-4
ఆశ్రమరిపేరు వగైరా	— 4- 5-6
స్టేషనరి	— 1- 6-6
అన్నదానం వగైరా భోజన ఖర్చులకు-	184- 7-1
అమ్మ ఖర్చులు	— 17- 8-0
పందిళ్ల ఖర్చులు	— 9-13-9
పనివాండ్లు వగైరాలకిచ్చిన వస్త్రాలక్రయం-	21- 7-3
లక్ష్మీపూజ ఖర్చులు-	— 6-10-0
లైట్లు-	— 7- 8-0
ఫోటోగ్రాఫ్	— 7- 8-0
ఖర్చులు మొత్తం	355- 2-9
రొక్కం నిల్వ	34- 2-6

బియ్యపు చందాలు

జమలు:-

	పుట్లు-తూములు-మంతలు
చందాలమూలంగా జమరాబడిన బియ్యం	1 — 9 — 11

ఖర్చులు:-

పేదలకుఅన్నదానంవగైరా భోజన ఖర్చులు-	1 — 3 — 9
నిల్వ బియ్యం	- 6 — 2

నిల్వబియ్యం విక్రయించబడినది—

వ.రా:—

చందాలు:- బియ్యం, రొక్కముగా యిచ్చిన వారి వివరాలు ముందు ప్రకటించబడును.

—ఆశ్రమభక్తబృందం.

అమెరికాదేశంలో ఒకరు పండ్లబాధను వైద్యునిచే నివారింపవీలుగాక రైలుబండిలో వెళ్లుచు పండ్లకును రైలుబండికిని ఒకదారము గట్టియుంచిన మీదట పండ్లనొప్పి తగ్గెనట.

జీరక్‌భాస్కర్

అజీర్ణం, అరుచి, వాంతులు, శూల, జ్వరం, తలతిరుగుట, నోట నీరూరుట, వైశ్యవికారముల తక్షణం నిలుపును, వైద్యులచే పొగడ్తగాంచినది. రుచిగానుండును. వెల రు 0-4-0.

జీరక్‌భాస్కర్ ఆఫీసు, తిరుపతి.

అన్ని మందులషాపులలో దొరకును.

గ్యారంటీ గ్యారంటీ

సంగీత పాఠకులు

డ్రామా యాక్టర్లు సేవింపదగిన

గంధర్వ కిన్నర స్వరామృతం.

గానకళ నభివృద్ధికి తెచ్చుటయందీ మందు అమృతతుల్యం, ఆశ్రిత కల్పతరువు. మృదుమధుర స్వరగాత్రసంధాయిని బొంగురుగొంతుక కలవారి పాలిటి కల్పనమై ఆశ్చర్యకర్యమగు కోకిలస్వరమును కూర్చుటయందు దీనికిదియేసాటి. వేయేల ఇదివాడిచూచి ధన్యులుగండు. గుణము లేదని ఋజువుపరచిన డబ్బు వాపసు చేయబడును. 15 దినములకు సరిపడు డబ్బా 1-కి రు 2—0—0.

(పోస్టేజి ప్రత్యేకం)

శ్రీవాణి అండ్ కో, అల్లీపురం, వాల్టేరు ఆర్. యస్.

"తెలుగులా" బుక్కులు.

ఎస్టేటులాండు ఆక్టు (యినాములఆక్టు) దావాలు, పిటిషన్లు, కాలము, తెలుగు మెడ్యూల్లు చేర్చి-	1-4-0
ఋణపరిష్కార చట్టము కొత్తఆక్టు	0-5-0
మోటారుబండ్ల చట్టము	0-6-0
గ్రామకోర్టుల చట్టము 1937 వరకు సవరణలు సివిల్‌క్రిమినల్ చేర్చి-	0-8-0
రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టు-	0-12-0
హిందూలా సారాంశము-	0-8-0
ఆస్తిటాన్స్ఫర్ చట్టము-	0-8-0
ఫ్యాక్టరీ ఆక్టు-	1-0-0
సివిల్ ప్రొసీజరుకోడు (1937 సం॥ సవరణ చేర్పులతో 600 లు-	3-8-0

తెలుగులా రిపోర్టులు ప్రతినెల 1,15, తేదిలయందు బుక్కులుగా వెలువడును. అన్నిహైకోర్టులు ప్రీవికౌన్సిలు తీర్పులు, కొత్తఆక్టులు జి. ఓ. లు ప్రకటించబడుచుండును.

సంవత్సరచందా 8-0-0

మేనేజరు,

తెలుగులా జర్నలు ఆఫీసు, నెల్లూరు.

ఉచితం! సవా సంజీవి. ఉచితం!!

ఇది కొరుకు చురుకు పట్టింపు కుష్ఠసంకటపు వ్యాధులను వారించుటయేగాక మహాపస్మారములను వారించుటలో రామబాణం వంటిది. పోస్టుఖర్చు 0—3—0 అణా బిళ్లలు పంపవలెను.

యస్. వి. శాస్త్రి అండు కో.,

మాప్పరంగ్, పెంకీపేట,

నెల్లూరు జిల్లా.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీమీద సెర్చిలైటు

కేవలం మునిసిపాలిటీకి రావలసిన పైకం వసూలుచేసి, ఖర్చుపెట్టడమే తమ పని అని కవున్సిలు వారు అధికారులు తలంచక తమ నౌకరులు సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా బాగుపడడానికి పురోభివృద్ధికి చేయడం కూడా తమ ధర్మమని గుర్తించడం అవసరం. ముఖ్యంగా మునిసిపల్ నౌకర్లుగావుండే యీవారులకు సరియైన యిండ్లస్థలాలు లేవు. వీరందరికి ఒకచోట ఆరోగ్యమైన ప్రదేశం అన్వేయించేసి సౌకర్యం కలుగచేయడం కూడా తమపని అని గమనించాల. కాబూలువారు కరిత దగ్గర రు 1 కి రెండు, మూడు, నాల్గు అణాలకు వడ్డీకి తెచ్చేపద్ధతి రూపుమాపించి, యీవారులకు కోఆపరేటివ్ సొసైటి, రాత్రి పాఠశాలలు యేర్పాటుచేయవలె. యీవడ్డీ వ్యాపారంలో మేస్త్రీలకు కూడా ఎక్కువ సౌకర్యంవుంది. జీతంరాగానే, యీవారులవద్ద వసూలుచేసి ఋణదాతల యేజంట్లుగా ప్రవర్తిస్తూవుంటారు. ఈ వాటకంతా జీతాలు బట్వాడారోజు ఆఫీసు కాంపౌండులోనే చూడొచ్చు. ముఖ్యంగా యీవడ్డీ వ్యాపారాన్ని తొలగించాలంటే యీవారులు బాగుపడతారు.

* * *

ఎవరో ఒక డాక్టరు మునిసిపల్ కవున్సిలరుగా వుంటూనే వున్నారు. అట్టివారికి ఆసుపత్రుల మీద యిన్స్పెక్షన్ పెత్తనం యిస్తే ఆసుపత్రుల్లో మోసం, మిస్ప్రొప్రియేషన్, కరప్షన్ జరక్కుండా ప్రజలకు నిజంగా వుపయోగపడుతాయి. పార్టీభేదాలు, అభిప్రాయభేదాలు పాటించక కవున్సిలువారు నా యీ చిన్నిసలహా ఆలోచించెదరుగాక.

* * *

స్కావెంజర్ల వగైరాలవద్ద మామూళ్లు వసూలు చేస్తున్నారట. కమీషనరుగారు ఈ విషయం యిన్వెస్టిగేషన్ చేయాలి.

* * *

కలరా డ్యూటీకని, పూరికే స్పెషల్ స్టాఫ్ పెట్టడం వీలైనంతవరకు మానేసి టౌనులో డాక్టర్లకో ఆపరేషన్ పొందటం బాగు.

* * *

సంవత్సరానికి ఒక్కొక్క శాఖక్రింద యింత మొత్తం వ్యయపరచాలన్న అంచనాలేదు. కొద్దిమంది ఒక సంవత్సరం యిష్టముంటే 15 చేలిస్తారు, యింకో సంవత్సరం అసలే మురిస్తారు, యింకో సంవత్సరం యే కొంచమూడు వేలో తిరిపెమిచ్చినట్లిస్తారు. యే ధర్మమునకు దేనిమీద మోజో దానికి యెక్కువగా ఖర్చుపెడుతూవుంటారు ఆలాకాకుండా ప్రతిసంవత్సరం ఒక్కొక్క దానికి ఇంత మొత్తమని నిర్ణయించుకొంటే పార్టీభేదాలు, వ్యక్తిభేదాలు అడ్డురాకుండా టౌను బాగుపడుతుంది.

* * *

చిన్నపిల్లకాయలవలె, కవున్సిలర్లు దెబ్బలాడుకోవడం అసలు టౌనుకే అవమానకరం. త్వరలో సద్దుకోవడం అందరికీ మంచిది.

* * *

లంగరుఖానా డ్యూటీ ఒకరికేవుండకుండా నెలకో కవున్సిలరుకు ఆసరకే డ్యూటీవేస్తే కంప్లైన్ లేకుండా బాగుపడుతుంది.

—సంజయుడు.

ఏ. డి. పాత్రోగారింట ఎలెక్షన్ పాచికలు.

జస్టిస్ నాయకులు, పేరుగల యేడెనిమిదిమంది జలంత్రా యేస్టేటు అమీనుగారైన ఏ. డి. పాత్రోగారి గృహములో సమావేశమై మహోపన్యాసములు దీర్ఘంగా యిచ్చారట. అందులో రావుబహద్దూర్ పాకల నారాయణరావుగారు లేచి మనమిప్పుడైనా గవర్నమెంటు పార్టీ యనియు, యిదివరకు జస్టిస్ పార్టీ గవర్నమెంటును నడిపించుచుండెను గాన అప్పుడు మనమందరము ఆపార్టీవైపు యుంటిమనియు, యిప్పుడు కాంగ్రెసే గవర్నమెంటు అయియున్నదిగాన యిప్పుడు కాంగ్రెసువైపే యుండుమని సెలవిచ్చారట.

* * *

అంతట కొందరు పెద్దలు లేచి మేము యేవన్నందిమి కాంగ్రెసులో మెంబర్లముకావచ్చునా యని ప్రశ్నింపగా, సభాపతి రావుగారు లేచి మెంబర్లు కావడమేకాకుండ, కాంగ్రెసుపేరుతో మనముతా యేవన్నంది డిస్ట్రిక్టుబోర్డును వశపరచుకొని నాకు పట్టముకట్టాలని యాజ్ఞాపించారట. మరికొందరు లేచి మేమెక్కడెక్కడ నిలబడాలని అడుగగా ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క ఫిర్కా చొప్పున కిడబడకుండా నిరపరిచారట. వీరివాక్యములకు అబ్బురమంది మరికొందరు లేచి తమరెక్కడ నిలబడతారు, బాబూ అని ప్రశ్నించగా రావుగారు జలంత్రా ఎస్టేటు అమీనువైపు చూచారట. అమీనుగారు బ్రహ్మ భ్రమింపట్టించారట. రావుగారు కార్లుసవరించుకొని యేమి అమీన్ ఏ. డి, జలంత్రా యెట్లుంచో యే అనిఅడుగగా, పాత్రోగారు లేచి బాబూ "ఈమధ్య ఇచ్ఛాపురమునుండి పుల్లెలసింహము జలంత్రా ప్రవేశించి కలవరచుచున్నది. ఈమధ్యనే బూరగాముదకు పుల్లెలసింహమునకు అధ్యక్ష పీఠముకూడా నోసంగి పట్టము కట్టారు బాబూ" అని మనవిచేసుకున్నారట. రావుగారు నాలుగు మూలలు చూడడము మొదలెట్టారు. అంతట కటవి లక్ష్మయ్యనాయుడుగారు ధైర్యసాహసములతో అదురూ బెదురు లేకుండ లేచి అయ్యా, మాకవిటి ఫిర్కాలో నిలబడెదను, ఇదివరకు ఏ. డి. పాత్రోగారు, ఏ. పి. పాత్రోగారికి జలంత్రా సోంపేటలో తెయ్యించినట్లు ఓట్లు తెయ్యించు తాను అని వాగ్దానము చేసారట.

* * *

ఈ యుపన్యాసాలు సోంపేటపురజనులు విని నాదలెత్తి కాళ్లీ వెళ్ల పరుగెత్తుకొని వచ్చి రైతుసేవకుడైన గౌతులచ్చన్నగారితో చెప్పుకున్నారు. వాళ్లు మనలాంటి మనుష్యులేయనియు, భూతములుగాని దయ్యములుగాని కారనియు, దబ్బా కొట్టడానికి గవేళపూజలు జరుపుకున్నారు, మీకేమి భయములేదని ఓదార్చి పంపించారు. కొన్నాళ్లకి రావుగారి యాజ్ఞానుసారము వరదా రామారావుగారు నాలుగు అణాలు యిచ్చి కాంగ్రెసులో మెంబరై నాసర్వశక్తులతో కాంగ్రెసుకి తోడ్పడతానని చెప్పుకున్నారు 13 వ తేదీన బారువలో జరుగబోవు యూనియన్ మీటింగుకు జస్టిస్ ప్రముఖులు యేడెన్మందిరచ్చి మీటింగుయొక్క నాజండాలు సకాలములో ముట్టలేనందున 18 వ తేదీకి మార్చి ఆనాడు ఉపన్యాసము యివ్వమని బలరామయ్యగారు భోగయ్యగారిని కోరగా భోగయ్యగారు లేచి సర్వకాల సర్వావస్థలయందును దూషిస్తూయున్న కాంగ్రెసుమాతను ఆనాడు ప్రజలనేకులతో, కీడుతో గాని కాంగ్రెసుసంస్థ చాలా గొప్పదనియు దానిలో గొప్పగొప్ప త్యాగశీలురు పనిచేయుచున్నారనిన్ని, వారుకూడా యెప్పుడు కాంగ్రెసును విడువలేదనియు, ఒకప్పుడు గాంధిగారి సలహా ననుసరించి వట్టి ఓట్లుపెట్టి పంపించివదనియు మేము కొంతమందిమి ఒకటి రెండు సంవత్సరములు కాంగ్రెసును విడిచితిమనియు, యెంత గొప్పవారైనను అప్పుడప్పుడు అవకతవకలు చేయుట ప్రకృతి సిద్ధమనియు, కాంగ్రెస్సే నేడు గవర్నమెంటును నడిపించుచున్నదిగాన యిప్పుడు మనమందరము కాంగ్రెసుమెంబర్లమై కాంగ్రెసు యాజ్ఞానుసారము నడుచుకొంటూ, బోర్డుపై కూడా స్వరాజ్యజెండా యెగురవేయవలసినదని కోరుచు యుపన్యాసము ముగించిరి.

గూఢచారి.

లేలెండు:

విశ్వనాథంగారు.

నిద్రామత్తుల
వీడుచు శోకం
లేలెండూ
చిరుఃపృంఖలమూ
శిరములనీయక
పోపొండూ
వమలా వారలు
వృద్ధులు యువకులు
లేలెండూ
భారతమాతా
బంధముక్తించను
పోపొండూ
కవులా కవినులు
పండితపామరు
లేలెండూ
శైలంకుబోవా
ప్రాణముబీయా
పోపొండూ
హీనులు విప్రులు
ధనికులు దీనులు
లేలెండూ
విరికి మదిలో
ప్రవేశమీయక
పోపొండూ
కార్మిక, కర్షక,
దరిద్ర, భిక్షుక
లేలెండూ
స్వార్థంజంపీ
మలినంమాపీ
పోపొండూ
స్వతంత్రభారత
మాజయమంటూ
లేలెండూ
మేమేస్వతంత్ర
వీరులమంటూ
పోపొండూ!

ఇండియన్ మ్యూచుయల్ లైఫ్ అస్సోసియేషన్, లిమిటెడ్ (1926.)

—(o)—

హెడ్ ఆఫీసు: ట్రిప్లికేను, మద్రాసు.

రెండు మతింపులకు లాభము పంచిపెట్టబడెను.

ప్రస్తుత బోనసు: రు. 1000/- సాలు 1 కి ఎండోమెంటు రు 12 న్ను, హోల్ లైఫ్కు రు. 15.

ఈ సంవత్సరము మూడవ మతింపు జరుగును. పూర్వముకన్నను యెక్కువ బోనసు యిచ్చుటకు అవకాశముకలదు. మ్యూచుయల్ కంపెనీలోనే పాలసీలను తీసుకొనుటమంచిది.

డైరెక్టర్లు.

సర్. వేపా రామేశంగారు,
రిటైర్డు హైకోర్టు జడ్జి.
డా॥ ఎ. వి. రామలింగ అయ్యర్,
రిటైర్డు చీఫ్ ఇంజనీరు.
రా॥బ॥ కె. బలరామ అయ్యర్,
రిటైర్డు అకౌంటెంటు జనరల్.
డా॥ సి.యస్. రత్నసభాపతి మొదలియార్
అవర్గల్.

టి. యస్. నారాయణస్వామిగారు,
అసిస్టెంటు కెమిస్ట్, మద్రాసు బకింగ్ హాకుమిల్సు.
సి. యమ్. శ్రీనివాసన్ గారు, బి.ఎ.,బి.ఎల్.
(ఎక్స్ అఫిషియో)

జనరల్ సెక్రెటరి:
సి. యమ్. శ్రీనివాసన్ బి.ఎ.,బి.యల్.

బ్రాంచి ఆఫీసులు: బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లి, రాజమండ్రి, మధుర,

ఏజంట్లు కావలెను:— నెల్లూరులో చీఫ్ యేజంటు— మిట్టకోడ్డి కృష్ణస్వామిరావు బి. ఏ గారు అనాదివీధి, నెల్లూరు, అడ్రసుకు వ్రాసుకొనవలెను.

జమీన్ రైతు

24—9—37.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆందోళన ప్రారంభమై యిప్పటికి 25 సం॥ కావస్తున్నది. ఇంతవరకు తలతోక ఏర్పడలేదు. కాంగ్రెసు ఉద్యమ ప్రాబల్యముతోకూడ మన ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆందోళన అణిగిపోయింది. మనవారికిభావోద్రేకం హెచ్చు కార్యశూరత తక్కువ. అందువల్లనే ఆంధ్రులు అన్నివిషయాల వెనుకబడుతున్నారు. కలలోగూడ అనుకోని ఒరిస్సా, సింధురాష్ట్రాలు నిర్మింపబడినవి. గాని ఎన్నియో సంవత్సరములుగా భగీరథ ప్రయత్నం చేయు ఆంధ్రరాష్ట్రం మాత్రం వెనుకచిక్కింది. దీనికి కేవలము ప్రజలకంటె నాయకుల అలసత్వమే కారణము. ప్రథమంలో అసలీపద్ధతికే మితవాద నాయకులంతా అడ్డుదగిలేవారు. రానురాను భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సమస్య కాంగ్రెసులోకూడ ప్రధానస్థానం ఆక్రమించడంవల్ల వ్యతిరేకభావాలు సంపూర్ణముగా నశించినవి. నాయకు లక్కడక్కడ ప్రత్యేకరాష్ట్ర సమస్య నొప్పుకుంటూ కేవలము వ్యయకారణంగాబట్టి ప్రస్తుత మవసరము లేదంటున్నారు. సింధు, ఒరిస్సారాష్ట్ర విభజనలో అధికవ్యయవాదం మంటగలసిపోయింది కాబోలు? స్వయం పోషణ చేసుకోలేని చిన్నరాష్ట్రాలే విభజింపబడ్డప్పుడు 14 జిల్లాలు ఏకభాషగా, వుండి తగినంత వైశాల్యము, జనసంఖ్య, ఆదాయము గలిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రము మాత్రము వెనుకబడిపోవుట విచారకరము; దురదృష్టము.

ఆంధ్రులు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వం గలిగి జాతీయవికాసం బొందాలంటే, ఆంధ్రరాష్ట్రం అవసరం. మాతృభాషలో రాచకీయ వ్యవహారమంతా జరగాలన్నా విద్య, అర్థికాభివృద్ధి కావాలన్నా, ఆంధ్రరాష్ట్రమూలాన్నే యిది సాధ్యమవుతుంది. పరభాషలో వ్యవహారం నడిచేంతవరకు ప్రజాసామాన్యం రాచకీయాలలో వెనుకబడవలసి వుంటుంది. ప్రభుత్వ పరిపాలనలోగూడ అన్నిశాఖలలోను ఆంధ్రులు వెనుకబడియున్నారు. ప్రభుత్వంలో అభివృద్ధికిగా వెచ్చించు ద్రవ్యము చాల భాగము ఆంధ్రేతరులకే సంక్రమిస్తున్నది. వ్యవసాయ ఇంజనీరింగ్, పారిశ్రామిక శాఖలన్నిటిలోను ఆంధ్రులకు తగినంత ప్రాధాన్యత లభించడంలేదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము మొట్టమొదట దక్షిణతీరాన కాలుపెట్టడంవల్ల అన్నిసౌకర్యాలు దాక్షిణాత్యులకే సంక్రమించినవి. ఇర్రిగేషన్ స్కీములు, ఎలెక్ట్రిక్ స్కీములు, మొదలైనవన్నీ దక్షిణాధ్రువానికే సంక్రమిస్తున్నవి. ఆంధ్రుల 25 సంవత్సరాల ఆందోళన ఫలితంగా ఒక అసంపూర్ణమైన విశ్వవిద్యాలయమున్నూ, ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీ మాత్రమే దక్కినవి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యపట్ల ప్రధానమంత్రిగారు సానుభూతి చూపుతున్నారు. కావున ప్రభుత్వములోను వెలుపలను హెచ్చు ఆందోళన సాగవలసియున్నది. ఆంధ్రపౌరుషం రక్తనాళాల్లో ప్రసరిస్తున్న ప్రతివ్యక్తి నిద్రించకుండా ఆందోళనసాగించిన యెడల అచిరకాలంలోనే ఆంధ్రరాష్ట్రం సిద్ధించగద్దు. సాంబమూర్తిపంతుల కేక నిద్రించియున్న ఆంధ్రపౌరుషాన్ని లెగ్గొట్టింది. పల్లెపట్టణాల్లో ప్రతిచోట యీశబ్దం మారుమ్రోగిపోతున్నది. ఆంధ్రదేశ పత్రికలన్నీ నోరుచేసుకొన్నవి. ఇట్లే నిరంతరమాందోళన సాగించిన నాతికాలంలోనే ఆశయలబ్ధి ఒనగూడగద్దు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు పట్టాభి శీతారామయ్యపంతులు తిరుగా రాష్ట్రాందోళన ప్రారంభించారు. ఆనాడు వీరిశక్తి సామర్థ్యము వల్లనే అడ్డుపడుతున్న ముసలి వ్యక్తుల నోళ్లు మూయించాము; వీరి సమర్థతమీదనే కాంగ్రెసులో ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని చీల్చుకున్నాము; వీరి నాయకత్వాన్నే రాష్ట్రసిద్ధియగువరకు ఆందోళన ప్రారంభించి కృతకృత్యులయ్యెదరని ఆంధ్రుల కోరుచున్నాము. వీరు ఆదేశించినట్లు మద్రాసు ప్రధానామాత్యులు రాజగోపాలాచార్లు ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తు స్నాతకోపన్యాసార్థమై విశాఖపట్నం డిసంబరులోవెళ్లునప్పుడు,ప్రతిరైల్వేస్టేషనులోను ఆయాప్రాంత ప్రజలు మంత్రిగారికి ఆంధ్రరాష్ట్రావసరాన్నిగూర్చి నివేదింతురని కోరుచున్నాము.

నెల్లూరు రైతుల రాయబారం.

రాపూరు-ఆత్మకూరు, ఉదయగిరి తాలూకాలలో పారిస్టు, పుల్లరి, యిబ్బందులగూర్చి మంత్రులకు నివేదించుటకు నెల్లూరుజిల్లానుండి వంగల్లు కోదండ రామిరెడ్డి, దేశారామిరెడ్డి, నలజోను నర్సారెడ్డి, కాల్వ రామిరెడ్డి, పులికొల్లు రాఘవయ్య ప్రభృతులు 24 తేదిన మద్రాసువెళ్లిరి. బహుశా రేపు మంత్రుల దర్శింతురు.

జమీన్ రైతు విచారణసంఘం

యీనెల తే 18 తేదీ జరిగిన పార్టీమీటింగులో విచారణకొరకు కమిటీవేసి ఆక్టును సవరించుటకు బిల్లుతీసుకురావాలని కొందరు కోరినట్లున్నూ, కమిటీఉండవలసినదని, విచారణసమగ్రముగా జరపాలని ప్రధానామాత్యులుగారు చెప్పియున్నట్లున్నా అందుమంచి విచారణసంఘము వుండాలని వల్లే తీర్మానించినట్లు తెలుస్తున్నది.

* * *

కమిటీలో అర్గురు కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులున్ను ముగ్గురు ఇతరపక్ష సభ్యులున్ను వుందురని వారిలో ఒకరిద్దరు జమీందారులుగూడ వుంటారని ఊహ. మీర్జాపుర జమీందారుగూడ అందులో ఒకసభ్యుడుగా వుంటారని తెలుస్తున్నది.

* * *

కమిటి జిల్లాలు తిరిగి విచారిస్తారని, పదిమాసాలకుగాని విచారణ పూర్తికాదని తెలుస్తున్నది.

* * *

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు నియమించిన విచారణోపసంఘంవారు రంగా, రామదాసుపంతులుగార్లు సిమ్లానుండి వచ్చిన వెంటనే సమావేశమవుతారు.

* * *

జమీన్ రైతు విచారణసంఘంవారు సంచారము చేసిఅక్కడక్కడ విచారణ చేస్తారు. వారియెదుట రైతులపక్షమున ఒక్కొకవిషయంలో ఆధారంల కాకితాలున్ను, సాక్ష్యం చెప్పుటకు కొందరు వ్యక్తులను, తయారుచేసి సిద్ధపెట్టవలసి ఉంటుంది. జమీందారుకు రైతుకుండే అన్నివిధములైన తకరారులగూర్చి విచారణ జరగవలసివుంటుంది. జమీందార్లపక్షమున గూడ అట్టిసాక్ష్యమునే తయారుచేతురు. జమీందార్లు వేలకొలది కర్చుపెట్టి పెద్దపెద్ద వకీళ్లచేత తమవాదన సాగింతురు. రైతులుగూడ యిట్టి ప్రయత్నమునే చేయవలసియుండును. కావున రైతులు యీ సంఘాయిషీ చేయర్పడమున్ను, విచారణకర్చుల నిమిత్తం కొంతడబ్బు పోగుచేయవలసివుంటుంది. జిల్లాతాలూకా రైతుసంఘాలు వెంటనే రైతుసభలను సమావేశపర్చి విచారణకు సిద్ధముగాయుండవలెను. విచారణకు సంబంధించిన యావత్తు లోగట్టాను తయారుచేసి యీక్రింది చిరునామాకు పంపినయెడల దాన్నిబట్టి విచారణసంఘమునకు ఏమేమి అవసరమో ఎట్లు చేయవలెనో మొదలగు వివరములన్నియు ఆయా ప్రాంతములకు తెలుపబడును.

చిరునామా.—

జమీన్ రైతు విచారణశాఖ
జమీన్ రైతు పత్రిక ఆఫీసు,
92 దండువారివీధి, నెల్లూరు.

నెలూరు టవున్ కాంగ్రెస్.

టవున్ 46 వేల జనసంఖ్య. ఇందుమించు అందరు చదువుకొన్నవారే! కాంగ్రెసు సంఘాల్లో తిరిగే తలకాయలు ముప్పాతిక టవునులోనున్నవే.

టవున్‌లో యిప్పటికి వెయ్యిమందికంటే హెచ్చు సభ్యుల్ని చేర్చలేదు. ఈ వెయ్యిలో 625 మందిని ఒక్క దురుగుంటి రాఘవరెడ్డిగారు మాత్రమే చేర్చారు. తక్కినయాలక్ మంది కాంగ్రెసువాలా చేర్చింది 400 మందిని-

దీనికి గర్వపడాలో? సిగ్గుపడాలో? తేల్చండి. ఇంక 6 రోజులుందిగడువు. ఇంతలోపలన్నా త్వరపడి వేనవేలు సభ్యుల్ని చేర్చకుంటే ఆంధ్రరాజ్యంలో మనకు గౌరవందక్కదు.

—కాంగ్రెసు సభ్యుడు.

యుద్ధజ్వాలలు

చైనా—జపాను

ఉత్తరచైనాలో జపాను చైనా సేనల ఘోరయుద్ధము త్వరలోనే జరుగునాదవలు కన్పించుచున్నవి.

300 విమానములతో జపానువారు నాన్కింగు నగరముపై దాడిచేసి ఆ నగరమును నిర్మూలింప నుద్దేశించియున్నారు.

త్వరలోనే నాన్కింగు నగరము జపానువిమానముల దాడికి గురికావచ్చుననియు, ఈకారణమువల్ల నాన్కింగు నగరమునందున్న విదేశీయులు నగరము వదలిపోవుట ఉచితమనియు, తేవునందున్న విదేశీయుద్ధనావలు రు 15.070 లో వదలిపోవుట క్షేమకరమనియు, హెచ్చరించుచు జపానుసేనాని విదేశరాజ్యముల రాయబారులకు సందేశమంపిరి.

జపాను అధికారుల హెచ్చరికను పాటింపక తమ రాయబారవర్గములను నాన్కింగు నగరమందే యుంచవలయునని బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, రష్యా ప్రభుత్వములు తీర్మానించుకొనినవి. ఇటలీజర్మనీ రాయబారులుకూడ ఇటులనే నిర్ణయించుకొనిరి.

యీదాడి సందర్భమున జపాను వైమానికులు కేవలము సైనిక కేంద్రములమీద మాత్రమే బాంబులను వేయవలయుననియు సామాన్య ప్రజలకు అపాయము కలుగకుండ దాడి జరుపవలెననియు బ్రిటను ప్రజల ప్రాణములకుగాని ఆస్తికిగాని నష్టముకలిగిన బ్రిటిషుప్రభుత్వంవారు పరిహారము కోరెదరనియు టోకియోనందలి బ్రిటిషురాయబారి జపాను ప్రభుత్వమున కొకసందేశమంపెను.

యుద్ధముతో సంబంధము లేని సామాన్యప్రజలపై బాంబులు వేయుట ఆక్షేపణకరమనియు అమెరికాప్రజలకు అపాయము కలిగినచో జపాను అమెరికా దేశములకు సంఘర్షణమేర్పడ వచ్చుననియు అమెరికా ప్రభుత్వంవారుకూడ జపానుకు సందేశమంపిరి. ఈదాడి యింకను జరుగలేదు.

నెల్లూరు కాంగ్రేసు నడక.

ఆంధ్రదేశంలో అన్నిసంఘాలు కరపరంపరలుగా పనిచేస్తుంటే ఈసంఘంమాత్రంగుంటపీనమాలు దిద్దుకొంటున్నది "ప్రథమపాదే జంబూద్వీపే"

ఒకవేళ కలవుడినాల్లోనైనా కాంగ్రెసు రథాన్ని పరుగెత్తించకపోతే పరివారిలో వెనకపడుబాట్లు పనౌతుందేమో?

శ్రీవారు కాలుకదప లేక పోయినా తోడిబృందమైనా కొంచెం చలనం జూపకపోతే ధిక్ వెంకుడు మనకుప్రసాదించిన అనుకూలవాతావరణమంతా అధ్వాన్నమై పోయినట్టే!

లోకల్‌బోర్డు అట్టలో ప్రావిమనుంటె మన గోపాలయ్య యీకాంగ్రెసు సంఘానికైనా ఒక కమీషనర్ను అపాయింట్ చేస్తే బాగుంటుంది క్విక్‌గా పనిజరగటానికి.

—గోపాల్

నెల్లూరుజిల్లా యువజన మహాసభ 1-10-37 తేది నెల్లూరులో జరుగును. అధ్యక్షులు: శ్రీ మెస్సిడ్ సయద్ జహీర్ (అలహాబాద్)సభా ప్రారంభకులు: కామ్రేడ్ అల్లూరి సత్యనారాయణ (పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు)-ప్రజలందరున్నూ, విరివిగా ధనసహాయమొనర్చి ఈమహాసభను జయప్రదము గావించెదరని కోరుచున్నాము.

ఆహ్వానసంఘము.

జూబిలి ఆసుపత్రి గొడవ

జూబిలి ఆసుపత్రి వ్యవహారాలు తలకిందుమా టగా ఉన్నందున పబ్లిక్కు కలవరంగా ఉంది. పత్రికల్లో ప్రకటింపబడే విమర్శలు వారివారి మొగమాటాలకొద్దీ ఉన్నట్టున్న వేగాని నిష్పక్షికంగా ఉండడంలేదని సంజాయిదిం టారు.

ఇంతకూ ఎంత విచారించినా ఇదమిత్థమని తేల్చడానికి వీలుకలుగడంలేదు. పాత డాక్టరమ్మ గారు యీ కమీషనరు యీ చేర్మెన్ గాకుండా మరొక మధ్యవర్తి చేత విచారణ చేయించమంటు న్నదట. అట్లాయితే యిరువురకు సమ్మతి చలక్కదే. ఎందుకంటే? ఉద్యోగులవారు ఒకరిపై యొకరు [illegible] టే మూడవవారి విచారణ పాదాంతాన్నే పబ్లికుకూడ కోరుతుంది. దీన్ని డాక్టరమ్మకంటే మునిసిపాలిటీవారే కోరదగిన విషయం.

పాత డాక్టరమ్మగార్ని క్వార్టరు ఖాళీచేయ మన్న సందర్భంలో ఆబద్ధపు గొడవ చాలా పెరి గింది. కాని గడచిపోయింది తిర్గి తోడడ మెందుకు?

ఇప్పుడు పాత డాక్టరమ్మగారు టౌనులోని బంగళాలోనో మరెక్కడనో ఉండి ఊళ్లో ప్రైవేటుప్రాక్టీసు సుఖంగా చేసుకుంటూన్నది- కొత్త డాక్టరమ్మగారు అందరితో అలా బాలంగా మాట్లాడుతూ నొప్పించక తానొవ్వక కథ నడుపుకొంటున్నది. పనిలో మెరిటో? డీమె రిటో? యింతలోపల్నే ఏలా నిర్ణయిస్తాము?

కాంపౌండరు బి. సుందరబాయి ఫిలిప్ గారు హాస్పిటల్ కాంపౌండులో నివాసంగా ఉంది. ఆమె కాపురమున్న యింటికి బాడుగయిస్తున్న దట. ఆమె తీవుడీసుకొని వివాహంచేసుకో ప్రయత్నించగా హాస్పిటల్ కాంపౌండులో వివాహాది కార్యాలు జరుపకూడదన్నారటమునిసి పాలిటీవారు. ఈసుందరబాయిగారు మొదటనే మున్సిపాలిటీ పర్మిషన్ కోరియుంటే బాగుం డేది.

హాస్పిటల్ నౌకరిగాఉండి, హాస్పిటల్ కాంపౌండులోనే కాపురముండి, తానున్నగదికి అద్దె యిచ్చుకొంటుండినప్పుడు వివాహం అక్కడ చేసుకోవద్దనడం ఏమీబాగాలేదు. కదా బదపి అశుభాల కాకరమైన ఆసుపత్రుల్లో ఈలాంటి శుభకార్యాలు చేయకూడదని అభిప్రాయం కాబోలు? ఈ సుందరాబాయిగారు పాత డాక్ట రమ్మగారికి స్నేహితురాలు కావడంకూడ యీ ప్రొహిబిషన్కు కారణంగా ఉంటుందేమో? నని చాలామంది అనుమానపడ్డారుగాని అసలు విషయం అదిగాదు. కాంపౌండరు పర్మిషన్ కోరక పోవడమేనట. ఎవరికిష్టంలేకున్నా పెండ్లిమా జరిగి తీరింది.

కొత్త లేడీడాక్టరు అప్పలనర్సమ్మగారు ఒక సర్క్యులరు యిష్యూ చేశారు ఇటీవల. "హాస్పిటల్ అవసరంలో తప్పతక్కినప్పుడు హాస్పిటల్ స్టాపు గాని, రోగులుగాని తనమందిరానికి రాకూడ"దని శాసించింది. ఇది చాలా ఆక్షేపణీయంగా ఉంది. హాస్పిటల్లో రోగులుగాని, ఇతర రోగు లుగాని ప్రమాదావస్థలో నున్నప్పుడు స్టాపుగాని రోగులుగాని కాలనియమంలేకుండా వెళ్లవలసి వుంటుంది. "అతిఅవసరమైన సందర్భాలలోతప్ప" అని ఒక మినహాయింపుకూడ యీ సర్క్యులర్లో కానరాదు, ఆమెగారేకారణంతో యీసర్క్యు లర్ యిష్యూ చేశారో కాని యిది పబ్లిక్కు చాలా ప్రతికూలంగా ఉంది.

కంగుంది ఎస్టేటులో రీసెటిల్ మెంటు తగాదా

కంగుంది ఎస్టేటువారు క్రొత్తగా రీసెటిల్ మెంటుపని ప్రారంభించి భూములపై శిస్తులు హెచ్చించ మొదలిడిరి. రైతులు పాతసర్వే ప్రకా రముండు భూమికంటె ఎక్కువకొలిచి విస్తీర్ణము పై శిస్తు హెచ్చింపువిధానము జమీందారు అవ లంబించినందున మొదటే ఘోరశిస్తులు భరించ జాలక రైతాంగము యీ క్రొత్త శిస్తులు చెల్లింపజాల మని రీసెటిల్ మెంటు మాకక్కరలేదనియు, వారిపట్టాలలో వసూలైన శిస్తు మొత్తము వారి స్వాధీనములో నుండు యోగ్యత్తు భూమికే గాని, క్రొత్తగాలేని భూమి వారికి రాలేదనియు, సర్వే పద్ధతులవాద్యులకు యీపట్టా యిలాఖాలు కలుగుచున్న వేగాని చేయకూడదనియు, మొదలగు సంగతులు తెలుపుకొనుటకు ఒక రాయబారవర్గ మును జమీందారు దివాన్ యొద్దకు బంపిరి.

ఆ డెప్యుటేషన్లో డి. శ్రీనివాసఅయ్యం గారు, యల్. సుందరరాజయ్యంగారు యన్. కె. శివ్వాధయ్య, వడవాడియర్, కె. వెంకటా చలయ్యగార్లు కలరు.

ఒక సంవత్సరముక్రిందట జమీందారుగారు మా మూలు ప్రకారము శిస్తువసూల్లుచేయుటకు నిర్ధా రణచేసికొనిరి. కాని రైతులు తమకుండుకున్న భూములవిస్తీర్ణమును నిర్ధారణచేయవలసినదనియు, మరియు అట్టివిస్తీర్ణము, పాతశిస్తు మొత్తములకే పట్టాలు దయచేయించవలసినదిగా కోరిరి. ఏలన జమీందారు మునుముందు పెచ్చువిస్తీర్ణమున్నదని శిస్తుకుదావాలు చేయకుండ రక్షణ కావలెనని కోరిరి.

పైసందర్భములో అనేక మీటింగుల చేర్పా టుచేసి జమీన్ రైతులు వారి కష్టములను తేట పరచుకొనిరి. క్రిందటివారము దివాన్ వద్దకు వెళ్లిన రాయబారవర్గమువారికిని ఎస్టేటువారికిని ఒకవిధ మగు రాజీ కుదిరెను. దివాన్ రాజీపద్ధతులను శ్రీజమీందారువారిచే ఒప్పించుటకు అభయ మిచ్చి కమిటీని పంపివేసెను.

దైవికంగా కమీషనర్ గారికి కూడ ట్రాన్స ఫరు వచ్చిందికాబట్టి ఈ కారుమేఘాలు యింత టితో విచ్చిపోతే బాగా ఉంటుంది.

పాత డాక్టరమ్మగారు ఇక ఉద్యోగములో ప్రవేశించరనీ ప్రైవేటుప్రాక్టీసు చేసుకుంటుందనీ ఒక కింవదంతి.

Mrs మ్యాథ్యూస్ దొరసానమ్మగారూ! తమ కొకమాట- సింహపురి నిన్ను తల్లిగారింటిమాదిరి స్వతంత్రంగా చూస్తున్నది. నీ పెత్తనంపు,నీధర్మ మీటరు, చల్లంగుండేంతవరకు నీకేంకొరవ? ఇక మీద జూబ్లీహాస్పిటల్ గొడవల్లో తలదూర్చవద్దు; అది ఏరోట్లోబోతే నీకెందుకు?

మునిసిపాలిటీగారూ! మీకొకమాట:- వెనుకటి మాదిరి ఎనిమిదియేండ్ల చెకింగ్ వదలి ప్రతినెల నీకన్ను అయిదునిమిషాలు దీనిమీదవదలి పెట్టు; అది కొంతదిద్దుబాట్లకు కారణంగా ఉంటుంది.

మరొకమాట:- మున్సిపల్ బిల్డింగ్ గవర్న మెంటువారు కోరినట్లు యీఆసుపత్రికివదిలితే ఈ ఆసుపత్రిబాధనీకుతీరుతుంది, ఈ చెండాలపు గొడవ మాకూ తీరుతుంది, హాస్పిటలూ సుఖపడు తుంది.

ఇంకొకమాట:- కమీషనరుగారు మారిపోతు న్నారుగాబట్టి పాత డాక్టరమ్మగారు మరొకరి విచారణ కోరనవసరంకూడా తప్పిపోయింది. అసలుద్యోగమే మానుకొంటామనుకొనే యీ ల్లికి ఈ విచారణమాత్రమెందుకు? క్వార్టర్ షీటు దాఖల్ చేస్తే అంతాపరిసమాప్తమౌతుంది నెల్లూరు యుణాగోవన్ కాన్సిలున్ దిరి.

—నిష్పాక్షికుడు.

నవమణిమాల.

శ్రీ రామయోగిగారి 42 వ జన్మదినోత్స సందర్భమున రచియింపబడినది.

క. అవ్యక్తంబు సువ్యక్తము
సవ్యంబుగ రామయోగి నామావృతిలో
అవ్యయమగు నానందము
భవ్యంబుగ నబ్బునీని పదములసేవన్.

క. ఉపమయెఱుంగని తపమున
స్వపదమ్మున విరతినిష్ఠ సాధింపంగా
అపలాపములకు విసుటరెు
ఉపదేశమ్మిడు నితం డనూన నియతిపై.

క. జననాంతరముల నెఱుంగక
సను జననికి జన్మదినము సంతసమేలా
అనరాదీయెడ మనలకు
జననాంతర పధిమురూపు సాధనమగుటన్॥

క. సాధనసేయగ బూనిన
సాధింపక తమముమారు శక్తికలుగునే
అధులనడంచు చిత్తము
సాధుల సన్నిధికి ఫలము తుణమాత్రంబేన్.

క. సామీ కరుణాళుడవై
మా మానసపంక్తి కల్గు మాలిన్యంబుల్
నీ మహనీయపువీక్షణ
వీమాత్రమునైన దొలప నిది తరుణంబో.

క. శ్రీరామయోగివర్యుని
సారతపఃఫల నిజాత్మ సాక్షాత్కారున్
శ్రీ రమణయోగిశిష్యుని
కూరిమికొలుచంగ ముక్తికాదుట నిజమా.

చ. కలియుగమందు చిత్రమిది
కావగభక్తుల రూపమందె నా
చలనములేని బ్రహ్మము ప్రసన్న
కృపాఘన శోణశైల మీ
చలన పరాకృతిన్ రమణస్వామిగ
వారి యనుంగు శిష్యుడై
అలరెడి రామయోగిగ పరార్థములిచ్చుచు
భక్తికోటికిన్.

మత్త॥ చేరిమాటము తెన్నెరుంగుకె
సిద్ధియంచును సందురా
ఆ రహస్యముచూపగా నరుణాద్రిలో
రమణాఖ్యుడై
చేరువారల బ్రోచువాడట
శిష్య రామునుయోగియున్
వారిపూర్ణకృపన్ మన మనవాంఛితార్థము
లిచ్చెడిన్.

భక్తులు,
గిద్దలూరి నరసింహారావు,
ఓరుగంటి వెంకటకృష్ణయ్య.

కాంగ్రెసు మెంబరు పుస్తకాలు.

డబ్బుతో నెలాఖరుకు చేర్చవలెను.

వివిధ తాలూకాలవారు, గ్రామాలవారు కాం గ్రెసు మెంబర్లను చేర్పించుటకు తీసుకొనిపోయిన మెంబరుషిప్పు పుస్తకాలను పూర్తి యీనెల 30 తేదీ లోపల జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటువారికి పైకముతో కూడా తప్పక చేర్చవలయును.

నెల్లూరు 23-9-37 } ఏనుగ రాఘవరెడ్డి, జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు.

లక్ష్మీ సినీటోన్.

పర్లాకిమిడి, నూజెంగి మహారాజులు, జమీం దార్ల పోషక సహాకారాల్తో ఆదర్శయుగు క్వల పోరదృష్టితో నెలకొల్పబడిన ఫిల్ము పారిశ్రామిక సంస్థ. వివిధభాషల్లో ప్రజాభిరుచి ననుసరించి తగు చిత్రములు తయారుచేయించుట, సినిమాకు సంబంధించిన సమస్తకార్యములు నిర్వహించుట స్టూడియో నెలకొల్పుట ఈ సంస్థోద్దేశములు.

రెండులక్షల మూలధనంతో ఆరంభించిన సంస్థ వాటావార్లందరూ కళాభిమానులు. అప్పుడే మూడులక్షల వరకు ధనం సమకూర్చబడినది. త్వరలో వారి ప్రథమ చిత్రద్వయం తెలుగు అరవాల్లో రాధాకృష్ణ నాటకంగు ప్రారంభింప బడును.

నటబృందం తయారైనది. పైరెండు చిత్రములు విడుదలైనవెంటనే స్టూడియో నిర్మాణము ప్రా రంభింతురు. ఆంధ్రు లాదరింపతగిన ఉన్నతా శయాల్తో నెలకొల్పబడిన ఆంధ్రాఫిల్ము సంస్థ ఇది. లక్ష్మీసినిటోన్ కళాకేళి, బన్నాలు లిక్క కలదు.

—ఒక విలేఖరి.

1-పేజీ కొరవ.

ఆరోగ్యశాఖకు రు 3271000 లు గ్రాంటు ఒసంగబడెను.

* * *

నామినేషనులు ఎత్తివేయుటకు చట్టము.

[illegible] జిల్లాబోర్డులందు నామినేషను లను రద్దుచేయుటకై [illegible] బోర్డుల [illegible] అల్పసంఖ్యా [illegible] ఒసంగుటకై జిల్లాబోర్డులకు ఎన్ను [illegible] లచే కోఆప్టు చేసుకొనబడుటకు యేర్పాటు చేయ బడును. ఈచట్టము అములునకు వచ్చుపరికి జిల్లా బోర్డులకు స్త్రీ ఎన్నుకొనబడకుండిన సందర్భము లందే స్త్రీలు కోఆప్టు చేసుకొనబడుదురు. అల్ప సంఖ్యాకవర్గముల తరపున ఎందరు కోఆప్టు చేసు కొనబడవలెనో ప్రభుత్వంవారే నిర్ణయింతురు. కోఆప్టు చేసుకొనబడవలసిన సభ్యులపేర్లు ఓటర్ల లిస్టులో వుండవలెను.

* * *

మునిసిపాలిటీల కమీషనర్లు, స్పెషల్ ఉద్యో గములను రద్దుచేయుట ప్రస్తుతము ఆలోచనలో లేదనియు జిల్లాబోర్డులకు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ల నియామకము ఆలోచింపబడుచున్నదనియు స్థానిక పరిపాలన శాఖామంత్రి గౌ॥ బి. గోపాలరెడ్డి గారు తెలిపిరి.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No 1170/1936
G. D. M. Os 135 of 1922

దూపూరు రామలింగారెడ్డి:— ట్రాన్స్ఫరువాది యొదిరిలం

2 పోలారెడ్డి వాసుదేవారెడ్డి:— అసలువాది
పెర్నాటి పుట్టారెడ్డి వగైరా:— ప్రతివాదు

యీ నెంబరున ట్రాన్స్ఫరువాది తనపేర కాబ డిన డిక్రీట్రాన్స్ఫరు అంగీకారముకొరకు దరఖాస్తు దాఖలు చేసుకొనివున్నాడు. సదరు దరఖాస్తు లో 3 వ అసలువాదికి నోటీసు నిమిత్తం తే 27—9—37 దికి వాయిదా అయివుంటు న్నది. గనుక సదరు 3వ అసలువాదికి యేమయి నా ఆక్షేపణలున్నయెడల సదరు తేదిన హాజరై కోర్టువారితో మనవిచేసుకోవలెను.

నెల్లూరు 22-9-37 } యం. నరసింహాచార్యులు ట్రాన్స్ఫరువాది ప్లీడ.

పెళ్లూరు మాలకట్టబాడవ తుంగబాడవ కంచలు

యీగ్రామంలో పశువులు నిలచే స్థలం 1329 ఫసలీలో రు 850 లు వరకు సింఫీ ధిట్టరావు మూర్తి శాస్త్రిగారికి యు 1 కి రు 1 కేటులో కట్టా యిచ్చినారు. దీనికి రైతులు అప్పట్లో కట్టా యిచ్చుటకు వీలులేదని రాజాగారికి అర్జీలు పంపు కొన్నా లెంకోళన చేసినా అంగీకరించలేదు నిలవ యు 100 లు వున్నది. ఈ సాడిపాలం పశువులు నిలబడు ఆధారముంటున్నది యిందుకు తుంగబాడవ వాడుపులో ట్లు అయివున్నది. కంచె అని రు 20 లు కిస్తుదించి అక్రమంగా నిర్ణయించి పశువులుపరు స్తున్నారు. రివిన్యూ ఇనస్పెక్టర్లు కమతీల్లాలలో మీకపోయిస్తారని దరఖాస్తులు తీసుకోవడం దర ఖాస్తు మొత్తాలు కమూలుకాక రావాలుచేత డిక్రీ అపారవడం కలుగుచున్నది. 1846 ఫసలీకి రివి న్యూఇనస్పెక్టరు యు వ్లాను శీతారాంశింగుగారు శిస్తు చెల్లించనటువంటి మాలిన్ఫృత్తివల్ల జీవించు దం డురమణయ్యకల్ల దరఖాస్తుతోటాలం పొరపోట్టుగా యించుకోవడం జరిగించినారు. అతనికి దఖల్ తా కీదు లేదని అక్రమంగా వ్రాయించుకొన్నారని రిజిస్టరుసోటీసు యిచ్చినారు. కంచశిస్తు కమూలు కాలేదని రివిన్యూఇనస్పెక్టరు జీతంనిలిపినారు. 1847 ఫసలీకి యీగోపంతో రైతుల పశువులమీ దరాజాగారి నాకిర్లు దాడి వెదలి బందెలదొడ్డికి తోలుచున్నారు.

—పెళ్లూరు రైతు.

విజయనగరం ఎస్టేటు

విజయనగరం రాజాగారు తమఎస్టేటును తమను ప్రభుత్వమువారు కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సు పరిపాలన లోకి గిసికొన్నప్పుడు ప్రభుత్వము వారిమీద అట్టిదిచెల్లకూడదని విశాఖపట్నం జిల్లాజడ్జిగారి కోర్టులో సెక్రటరి ఆఫ్ స్టేట్సు తరపున కలెక్టరును ప్రతివాదిగాచేసి దావాచేసియుండిరి. మద్రాసు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువారు రాజాగారిని కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సునుండి తొలగించిరి. రాజాగారు చాల కాలముగా అశ్వస్థులుగా యుండినందున స్వయము గాతనకేసును వాదించుటకు వీలులేదు కాబట్టికేసు నుకోర్టువారు అనుమతించిన ఉపసంహరించుకొనె దనని పిటీషను పెట్టెను. కోర్టువారు అనుమతించి నమీదట కేసును ఉపసంహరించుకొనిరి.

గుడివాడ హిందీతరగతులు.

హరిజన సేవాశ్రమమునందు దక్షిణ భారత హిందీ ప్రచారసభవారిచే నడుపబడుచున్న ప్రాథ మిక, మధ్యమ తరగతులు తే 15-9-37 దిన ప్రారంభింపబడినవి ఇందు పాల్గొను విద్యార్థులు ప్రవేశరుసుము రు 0-4-0 ను, ప్రాథమిక విద్యా ర్థులు రు 1-0-0, మధ్యమవిద్యార్థులు రు 2-0-0 అడ్వాన్సుగా నంచి ప్రతి మాసాంతరమునను జీతములు క్రమముగా రు 1, 2 చెల్లింపబడవల యును. విద్యార్థులు తే 30-9-37 ది లోగా పైనుదహరించిన తరగతులయందు చేరవలయును.

సభా (మద్రాసు) సహాయక ప్రచారకులు శ్రీయుత దుగ్గల కెంకటేశ్వర్లుగారు అధ్యాపకు లు.

స్త్రీలకు ప్రత్యేకతరగతులు యేర్పాటు గావిం పబడును.

మోటారు బస్సు సర్వీసు వారి అక్రమచర్యలు

ప్రయాణీకుల కష్టములు.

మోటారు బస్సు యజమానులు, కండక్టరులు, డ్రైవరులు, క్లీనర్లు, మున్నగువారు కావించు అక్ర మచర్యలు దినదినమునకు మితిమీరిపోవుచున్నవి. ఆయాస్టేషనులకు నిర్ణీతమైన రేట్లు నిర్ణయింపక పమయమును వశముచేసి వారి యిష్టానుసారము చార్జీలు కమూలుచేయుట, అది ఏమని ప్రయా ణీకులు ప్రశ్నించినచో వారిని నానాదుర్భాష లాడి పైబడి కొట్టుట మున్నగుచర్యలు చేయు చున్నారు.

ప్రయాణీకులలో స్త్రీలున్నారనియైన గమనిం పక వారి నోటికివచ్చినట్లు బండబూతులతో వారి లోవారు మాటలాడుకొనుచూ ప్రయాణీకుల మనసులకు నొప్పికలిగించుచున్నారు. ఒక్కొ క్కప్పుడు బయలుదేరినచోటనుండి దగ్గరగ్రామా యులకు టిక్కెట్లనిచ్చి, 1, 2 మైళ్లు ప్రయాణము జరిగినపిమ్మట మార్గమధ్యమున దూరపుప్రయాణీ కుడు తటస్థపడి యెక్కుడుసొమ్ము తమకువచ్చు నెడల ఆదగ్గరగ్రామ ప్రయాణీకుని ప్రయాణము చేసినంతవరకు డబ్బుపట్టుకొని మిగతసొమ్మును వాపసుచేసి దిగిపోవలసినదిగా నిర్బంధించి, దింపి వేసి నూతనప్రయాణీకు నెక్కించుకొని పోవుచు తమలాభములనే చూచుకొనుచున్నారు. ప్రయా ణీకుల నిట్లు నిర్బంధించి కష్టపెట్టుట భావ్యము కాదు.

బస్సు స్టాండులదగ్గర ప్రయాణీకులతో సంప్ర దించునది ఆయాబస్సులకు చెందిన కండక్టరేకాక కొందరు రౌడీలనుకూడ బస్సుయజమానులు వుం డునట్లేర్పాటుచేయుచు ప్రయాణీకుల సామా నులు అవసరమైనపుడు లాగిపారవేయించుట, వారినికష్టపెట్టుట చేయుచున్నారు.

నిర్ణీతమైన బస్సుచార్జీలను తెలుపు పట్టికలను అధికారరీత్యా ప్రతిబస్సునకును తగిలించియుం చుట అవసరము. అట్లు అధికారులు చేయించని పక్షమున బస్సుచార్జీల విషయమై అనుదినము ప్రయాణీకులకు కష్టములు నష్టములు గల్గుచున్నవి దానివలన ప్రయాణీకులు అనవసరతగాదాలలో తగుల్కొనవలసినవారై యిబ్బందిపడుచున్నారు.

జిల్లాకలెక్టరు దొరవారును, జిల్లాసూపరింటెం డెంటు దొరవారును, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారున్నూ యీవిషయమై తగుశ్రద్ధ తీసుకొని ప్రయాణీకుల బాధలను తొలగింతురనియు, ముఖ్య ముగా బస్సుస్టాండులదగ్గర బస్సువారు గావించు దౌర్జన్యములను రూపుమాపుదురనియు కోరు చున్నను.

ఒక బస్సు ప్రయాణీకుడు.

పోలీసు ప్రజాసేవకులు

ఒరిస్సా అసెంబ్లీలో పోలీసు డిమాండుకు సం బంధించిన చర్చ సందర్భమున "పోలీసువారు ప్రజాసేవకులేగాని, యజమానులు కాదను సంగతి గుర్తించునటుల చేయుటకు తాము అత్యంతశ్రద్ధ వహించెదమని" ప్రధానమంత్రి తెలిపెను.

మద్రాసు కార్పొరేషన్ క్లీనులో నుండు వారు ఆఫీసునకు పోయివచ్చునపుడు పంచె, జుబ్బా పైఖండువాలతో (ఖద్దరుగాని, స్వదేశిగాని) ఆఫీసు నకు రావచ్చునని ఒకతీర్మానము గావింపబడెను.

ఏది రక్షణతో కూడిన పెట్టుబడియో మీరు కోరుచున్నది!

జీవితము అగ్ని నీరు ఇతర ప్రమాదముల భీమావ్యాపారము నిర్వహింపబడును.

చెల్లించిన క్లెయిములు యేడు కోట్ల రూపాయలకు పైగాకలవు.

న్యూ ఇండియా

పాలిసీకంటె యెక్కువ భద్రప్రదమైన మంచి పెట్టుబడి విధానమేదియును లేదు.

ఆదర్శమైన మా ఆప్షన్ బెనిఫిట్ పాలిసీ

నిజముగా

ఆదర్శప్రాయమైన పెట్టుబడి విధానము.

ఈ పాలిసీప్రకారము రు 5000 ల పాలిసీ హోల్డరు, తనకుటుంబమునకు [illegible] విలువగల ఆస్తిని సహితము సమకూర్చ గలుగుచున్నాడు. సదరు ఐడియల్ ఆప్షన్ పాలిసి గురించిన కరపత్రములకు దయచేసి మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొని చదువుడు.

న్యూ ఇండియా అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

4/5, ఫస్టులైన్ బీచి, : : మదరాసు.

గ్యారంటుగా రొఖసహాయం చేయబడును

రు 1000 లు, రు 500 లు, రు 250 లు.

యే-తరగతివారికి రు 1000 లున్నూ, బి-తరగతివారికి రు 500 లున్నూ, సి-తరగతివారికి రు 250 లు, తిరుగా చెల్లించవలసిన పనిలేకుండా రొక్క సహాయం చేయబడును. మోసము అని భయపడవలసిన పనిలేదు. ఏ తరగతిలో కావలసినదిన్నీ, పేరు విలాసము పోస్టు, వివరంగా 0-2-0 ల టిక్కెట్లతో వ్రాయువారికే వివరములు తెలుపబడును.

డి. క్రిష్ణయ్యగుప్త,

సోదర సహాయనిధి, నెం. 45 వరదాముత్తియప్పవీధి, మద్రాసు.

1932 నుండి నెల్లూరులో ప్రసిద్ధిగాంచిన

డాక్టరు. యం. కె. కోరాగారి దంత చికిత్సశాల.

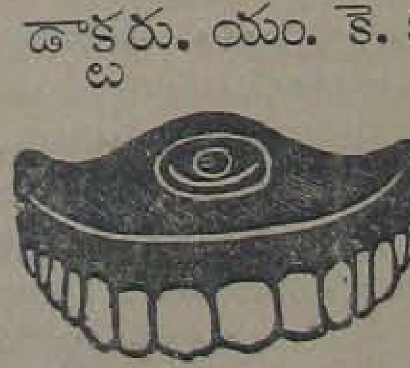

పరిశుభ్రమైన దంతములవలన మనశరీము నకు అరోగ్యము కలుగుచున్నది

ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము.

దంతములు నమ్మకముగా గ్యారంటిగా కట్టబడును.

అడ్రసు:—డాక్టరు. యం. కె. కోరా.

(రామకృష్ణయ్యరు కాఫీహోటలు ఎదుట వుండు ఆర్. సుబ్బయ్యనాయుడుగారి మిద్దెలో)

ట్రంకురోడ్డు నెల్లూరు.

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధ ముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కమలముతో నగలు తయారుచేసియివ్వబడును.

పందలపాకలో రైతుల కూలీల దురవస్థ

పిఠాపురం ఎస్టేటువారి దాడి.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

పందలపాక రామచంద్రపురం తాలూకాలో నొక జమీందారీగ్రామము. అది పిఠాపురం ఎస్టేటువారిది. అచ్చటిప్రజలు చాలవరకు వ్యవసాయవృత్తిచే జీవించుచున్నారు. రెండు నాలుగు ఎకరాలు స్వంతము విల్లుకొనుటచ్చ చాలమంది అంతా కూలీలుగా పనిచ్చేయుచు జీవయాత్ర గడుపుచున్నారు. అచ్చటిరైతులకు కూలీలకు కాంగ్రెసుపై విశేష భక్తి గలదు. గతజిల్లాబోర్డు యెన్నికలలోను శాసనసభల యెన్నికలలోను పిఠాపురం మహారాజావారును వారి తాబేదారులును యెన్ని ప్రయత్నములు చేసినను యీగ్రామప్రజలు వారికి లొంగక తమవోట్లను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే యిచ్చియుండిరి. శ్రీ ఊటుకూరి నరసింహారావు గారను కాంగ్రెసు ప్రచారకునిచే ప్రతివారము సభలర్పాటుచేసి తద్వారా దేశపరిస్థితుల నెప్పటికప్పుడు తెలిసికొని దేశవిషయములం దుత్సుకులై యున్నారు. కాంగ్రెసువాదులను రప్పించి ఉపన్యాసములు నిప్పించుచున్నారు.

హెచ్చు పన్నులు.

పైకారణములచ్చే ఎస్టేటువారికి పందలపాక రైతులపైనను కూలీలపైనను సంపూర్ణాగ్రహము కల్గినది. రూపాయ 1 కి అణావంతు రెండణాలు చొప్పున మహారాజావారు పన్నులు హెచ్చించి వసూలుచేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. ఎస్టేటు ఉద్యోగస్తులు గ్రామమునసబు కరణములు అప్పుడే యిబ్బంది పెట్టుచున్నారు. పందలపాకలోను మహారాజావారి జిరాయితీ సుమారు 11 వందల యెకరముల ఆయకట్టు భూములున్నవి. వాటిపై సుమారు 17 వేల రూపాయలు పన్ను చెల్లుతూ ఉన్నది. ఇదియే దుర్భరమని రైతులు భావించి పలుబాధలు పడుచుండగా "గోరుచుట్టుపై రోకలిపోటు" అన్నట్లు యీహెచ్చును రైతులు భరింపజాలక తహతహపడుచున్నారు. ఈ దారుణమును కాంగ్రెసు మంత్రివర్గము ఆపుచేయునని రైతులు కొండంత ఆశతో మంత్రివర్గమునకు మహాజరును పంపుకొన్నారు.

కూలీలపైకూడ పన్నా?

ఇక కూలీల దురవస్థ చెప్పనలవికాదు. ఆ ఊర్లు అసలు మిసహా పుంతమీద ఎప్పుడు 60, 70 యేళ్ల క్రితం కూలీల తండ్రి తాతలు పూరిండ్లు కట్టుకొని కాపురంచేస్తున్నారు. ఆపుంత పిఠాపురం యెస్టేటు వారిదనిన్ని అందుచే యీ కూలీలు యిల్లుకట్టుకొనియున్న నివేశనస్థలమును సెంటు 1 కి రు 10 లు చొప్పున క్రయమునకు తీసికొనవలెనని లేక సెంటు 1 కి సాలు 1 కి రు 8 ల చొప్పున పన్ను యిచ్చుకొనుటగాని కూలీలు జరిపించవలెనని నిర్బంధించుచున్నారు. ఈ అసుఖమినహా పుంత జిల్లాబోర్డుదా? ఎస్టేటుదా యని కొంత వివాదమున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇంతకాలము ఊరుకొని యిప్పుడు యీకూలీలు గతఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారికే ఓట్లిచ్చిన పిమ్మట, కేవలము యీనిరాధారులపై ఎస్టేటువారు కూడ ఆగ్రహముకల్గుట కడుహేయమని చెప్పవలసియున్నది. ఇట్టి కష్టములనుండి రైతులను, కూలీలను తప్పించుటకు వెంటనే కాంగ్రెసుసంఘములు పూనుకొనవలెనని కోరుచున్నాను.

మద్రాసు మంత్రులను మోపాడు ప్రాజెక్టు రైతుల డెప్యుటేషన్.

మోపాడు ప్రాజెక్టుయొక్క దుస్థితినిగూర్చి యీనెల తే 3 దిన రివిన్యూమంత్రిగారికిని, పబ్లిక వర్క్సు మంత్రిగారికిని, ప్రాజెక్టు రైతుల అపోజిషన్ తరఫున బత్తిన పెరుమాళ్లునాయుడు యం. యల్. ఎ. గారును తెంగరాజు సుబ్బరామయ్య గారును, తూమాటి వెంకటప్ప నాయుడు గారును నొక మెమొరాండము దాఖలుచేసిరి. ప్రాజెక్టు విషయమై యిప్పటివరకు వుండునట్టి కష్టములను పరిశీలించి తగువిచారణ గావించెదమని చెప్పిరి.

మెమోరాండములోని విషయములు.

ప్రామిస్ ప్రాజెక్టువర్క్సుగా 1903 సంలో పని ప్రారంభింపబడి 1918 సంలో రిజర్వాయరు పూర్తిగాబడినదని న్ను, అప్పటినుండి యిప్పటివరకు రేండు నాల్గుసారులో యీచెర్వునిండి అలుగు పారినదనియు, యీచెర్వులోనికివచ్చు వరద చాల దనియు, ప్రతిసంవత్సరం పంటలు పండక రైతులు చాల నష్టములపాలై పోవుచున్నారనియు, కాన చెరువు ప్రతిసంవత్సరం నిండునట్లు తగునీటివసతులకై సదుపాయము కలుగచేయవలసినదనియు, నీటి తీర్వ చాల జాస్తిగానున్నదిగాన వెంటనే తీర్వ రేటును తగ్గించవలసినదనియు దారిమార్గములు లేనందున బండ్లు రాకపోకలకు చాల యిబ్బందిగా నున్నదనియు, యిదివరలో రోడ్డువేయదలచి సర్వే చేయబడి నిలిచిపోయిన చింతలదేవి బొట్లగూడూరు రోడ్డుల త్వరలో వేయించవలసినదనియు, గవర్నమెంటువారి యాలములో కొనిన భూములను ఆయకట్టులోనుండి తొలగించి క్రొత్తగా వెంకటగిరివారికి రాబడిన బొట్లగూడూరు చెర్వు తోట్టు సుమారు యం 850 లు ఆయకట్టులో చేర్చుట చాల అన్యాయమనియు, మొదట నిర్ధారణకాబడిన ఆయకట్టు యం 12000 లు యిప్పుడు యం 6000 లుగా చేసి, పాయదల అగుచుండిన భూములను తొలగించి వెంకటగిరి రాజాగారికి రాబడిన యం 850 లు సదరు యం 6000 లలో చేర్చుట చూడ చాల వింతవిషయమనియు మొదలగు విషయములలో మెమోరాండమును దాఖలు చేయుచు యీవిత్తువిషయములు విచారించుటకు నొక కమిటీని వెంటనే అపాయింటు చేయవలసినదిగా కోరిరి. మంత్రులు యీవిషయమును శ్రద్ధగా విని త్వరలో అన్నివిషయములు విచారించెదమని నుడివిరి.

—స్వకీయ విలేఖరి.

కనిగిరి తాలూకా గ్రామోద్యోగుల మహాసభ.

కనిగిరితాలూకా గ్రామోద్యోగిసంఘ మహాసభను జరుపుటకు ప్రెసిడెంటుగా డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిసీతారామయ్యగారికి ఆహ్వానమంపబడినది. వారివద్దనుండి జవాబురాగానే వివరములు ప్రకటించబడును.

బి. శంకరయ్య,
ప్రెసిడెంటు.

"తమిళ్ అరసు" పత్రిక సంపాదకుడు మాసిలామణి మొదలియారు, బషీరు అహమద్ సయ్యద్ గారలు కాంగ్రెసులో చేరిరి.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము
ఏమి చేయును?

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.
(1) బిడ్డలకు మంచి ఆరోగ్యం, పుష్టి కలిగించడంలో దీనికి మించినది లేదు.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.
(2) బిడ్డల బలహీనతను పోగొట్టును.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.
(3) బిడ్డల పండ్లను శుభ్రముగనుంచును.

ప్రొప్రయిటర్లు:
కె. టి. డాంగరే అండ్ కంపెని.
బొంబాయి 4.

నెల్లూరు పర్మనెంటు ఫండు, లిమిటెడ్.

ఈ ఫండు పర్మనెంటు డిపాజిట్లు క్రింద విధముగ తీసుకొనబడును. యితర వివరములు ఫండు ఆఫీసులో ఆఫీసువేళలలో తెలుసుకొనవచ్చును.

1 సం॥ డిపాజిట్టుకు రు. 100 కి 1 సం॥ వడ్డీ రు 4—0—0.
2 సం॥ డిపాజిట్లకు రు. 100 కి 1 సం॥ వడ్డీ రు 4—8—0.
3 సం॥ అంతకుపైనడిపాజిట్లకు రు 100 కి 1 సం॥ వడ్డీ రు 5—0—0.

బి. ఆదిశేషయ్య,
సెక్రటరి.

మదనకామేశ్వర లేహ్యాం

బలహీనుల పాలిటి సంజీవి. మేహము, నిర్వీర్యత్వము, శుక్లనష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచిబలమును, కాంతిని వీర్యవృద్ధిని గలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలవాడుడు. 20 తులములు డబ్బీ రు. 1—4—0.

రోహాపుష్ప లేహ్యము

అజీర్ణము. గర్భాశయమున మలబద్ధమును ఖండించి కాలవిరేచనమును కలిగించును. 16 తులముల డబ్బీ రు.0—10—0 ఇంకా అనేక ఔషధములు గలవు. కోరిన వార్కిపంపుదురు. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. కె. ఎ. అండ్ కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి— నెల్లూరు జిల్లా.

వెంకటగిరి రైతులకు ముక్కుతాళ్లను తగిలించుట

కృత్రిమమాయా అప్పులబజారు.

వెంకటగిరి యస్టేటులో ఇప్పుడు కె. రంగస్వామినాయుడుగారిని, అభివృద్ధిశాఖా మంత్రిగా నియమించి (కోఆపరేటివ్) సహకార సంఘ ... బ్యాంకీలు స్థాపించి సదరు బ్యాంకీ ... యస్టేటురైతులకు అప్పులిప్పించుటకు ...ట్లు జరుగుచుండే విషయము అంద... విషయమే.

సదరు బ్యాంకీలో అప్పుతీసుకొను యస్టేటు రైతులయొక్క, యావదాస్తి సదరు బ్యాంకీకి తనఖాపుచవలయును. తీసుకొనిన అప్పులో రాజాగారికి ఇప్పటివరకు వుండు యస్టేటు పాతబాకీ చెల్లుపెట్టుకొని మిగిలితే అప్పుతీసుకొన్న ఆసామికి బట్వాడా చేయబడును, అప్పుఫారం మీద జమీందారీ అధికారులు వారి బాకీలు జమాచేసి సర్టిఫికేటు లేనిపిదప అప్పుయివ్వబడదు. ఈ అప్పువల్ల జమీందారునివారికి పాతబాకీలు జమాలు అగుటకున్నా ఇకమీదట దేవకరవు వుండినను సులభముగానిస్తు జమాలు అగుటకున్న, పన్నిన కృత్రిమ, మాయా అప్పులబజారు.

అప్పుతీసుకొన్న రైతుకు రాజాగారి బాకీలు జమాలు చేసుకొని మిగిలితే యేఆణాలో రైతుకు బట్వాడా కాబడును. అప్పుతీసుకొన్న పిదప యెప్పుడేగాని యేతకరవువుండినను, కిస్తుకాలమునకు చెల్లించక తప్పినయెడల స్థిరాస్తి జప్తీలు జరిగించి ఒక నకలు బ్యాంకీవారికి పంపించిన పిదప అప్పును బ్యాంకీవారు 15 దినములు వాయిదాలో రైతును కిస్తుభాగ్యలు, సహా చెల్లించవలసినదనియు, అట్లు చెల్లించకపోతే బ్యాంకీవారు చెల్లించి, యస్టేటుమొత్తం అనగా అప్పునిలవరం, కిస్తు సహా రాబట్టుకొందురు. అప్పును రైతు రెండుమొత్తములను కట్టుట రెండూ లేక వున్న యావదాస్తిని కోలుపోవుటయో కటస్తముగాక లదు. ఇది జమీందారీ రైతులు నోకరుకునక వీలు లేకుండా, ఇప్పుడు పాతబాకీలు జమాలు అగుటకున్నా ఇకమీదట కిస్తులు సులభముగా జమాలు అగుటకు బహుదొరాచనలో పన్నిన మాయా పన్నగము. అట్లుగాకుండిన రాజాగారు వున్న పాతబాకీలలో ఇంతమొత్తము తగ్గించుతామని గాని, అప్పుపొందిన ఆసామీధామములపైన పట్టువాక్కిని వదలుకొన్నామని గాని, ఇకమీదట అధిక కిస్తులను తగ్గించుతామనిగాని ప్రచురణ చేయలేదు. యోచింపుడు! జాగ్రతపడుడు!! ఈ మాయా బజారులో పడకుడు. రైతులందరు సంఘముగా చేరి, యోచించి అప్పులను పొందుడు. ఇదితో జేర్ల గొర్రెలను వింద నొసర్చినట్లున్నది. గమనింపుడు. రైతును చిక్కులలో త్రోయుటకు ప్రయత్నమిది. గమనించి అప్పులదరఖాస్తును దాఖల్ చేయుడు.

—వెంకటగిరి రైతు.

బురదగాలికొత్త పాళెం

గ్రామపెద్దలు గ్రామంలో వుండే బక్కబడుగును అందర్ని న్యాయదృష్టితో పాలించాలెగాని మాటసాగిందని అక్రమాలను పూనడం న్యాయము కాదు.

శివాలయజరు వుంటే రాజాగారున్నారు రైతున్నాడు, మీకెందుకయ్యా ఆశెట్టిని భయపెట్టడం

—సత్యవాది.

ఆంధ్రాటాకీస్ వారి క్రొత్తఫిలిం

"సత్యనారాయణ వ్రతం"

ప్రథమంలో ఆంధ్రాటాకీసువారు "భక్త పుండరీక" కథను ఫిలిం తీయసంకల్పించి షూటింగు ప్రారంభించారు. కొన్నిసీనులు పూర్తి అయిన పిమ్మట, ఆఫిలిములోని ముఖ్యపాత్రధారులకు అకస్మాత్తుగా అస్వస్థత కలుగుటచేత, తాత్కాలికంగా షూటింగు ఆపుచేయవలసిన అవసరం ఏర్పడింది.

పైకారణంచేత అనవసర కాలయాపన కాకుండా, శ్రీ సి. పుల్లయ్యగారు యావదాంధ్రలోకానికీ పరమపూజ్యమైన "సత్యనారాయణవ్రతం" కథను ఫిలిము తీయ ప్రారంభించారు. ఇప్పటికే కొన్ని ముఖ్యమగు సీనుల షూటింగు పూర్తి అయినది కథాప్రాశస్త్యమే కాకుండా, ఈఫిలిములో అనేక చోట్ల అపూర్వమైన ప్రకృతి దృశ్యములు కనుల పండువ కల్పించగలవు.

"శ్రీసత్యనారాయణ వ్రతం" తో పాటు "కాముల పేట" అను చిన్న సోషల్ కామెడీ, ఒక టాపికలు, ఒక ఎడ్యుకేషనల్ పాట్టు మొదలైన పలురుచుల ప్రోగ్రాం చేర్చబడును.

తేనెటీగలు కొన్ని మొక్కలపైచేరి తేనెగూళ్లను కట్టుచున్నవిగాన, రష్యాలో ఇవి అన్ని మొక్కలపై యుండుటకును, పుష్పముల రంగులు మార్చుటకును పరిశోధనల ప్రారంభించిరి.

ఒకమర్డరు

వెంకటగిరి యిలాకా మోపూరుమజరా కమ్మవారిపాలెంలో పబ్బయానాయుడిశెట్టి తే4-9-37ది ఉదయం 8 ఘంటలకు మర్డరుచేయబడ్డాడు. యీ సందర్భంలో భార్య మంగమ్మను, కొడుకును హనుమంతును యిద్దరు కొడుకులవాండ్లను ఒకగాజులవాడిని అరెస్టుచేసిరి. కేసు పోలీసు దరియాప్తులోనుంది.

—ఒకవిలేఖరి.

కావలి డి॥ ము॥కోర్టులో

స్మాలు నెం 189 OF 1937 కు

1. సోమిశెట్టి పిచ్చయ్య.
2. గునుపూడి సుబ్బరాయుడు. } :-వాదులు

ఎదిరి

దోర్నాదుల కోటయ్య — ప్రతివాది.

యీ నెంబరున వాదులు ప్రతివాదిమీద లావాదేవి లెఖతాలూకు బాకీ రు 60-0-0లకు దావా చేసి యున్నారు ప్రతివాదికి నోటీసు నిమిత్తము తే11-10-1937దికి వాయిదా నిర్ణయించబడియున్నది. సదరు వాయిదా రోజున పగలు పదిగంటలకు ప్రతివాది స్వయముగా కోర్టుకు హాజరయిగాని లేక వకీలు ద్వారాగాని తనకుగల ఆక్షేపణలను తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల వాయిదారోజున ప్రతివాది పరోక్షమందు దావా తీర్మానించబడును.

కావలి 17-9-1937. } దేశభట్ల రంగయ్య బి. ఏ., ప్లీడరు.

ద్వాపరయుగము

పౌరాణిక ప్రణయగాథ

ఆచార వ్యవహారముల ఆరంభము.

రాధాకృష్ణ - (తెనుగు)

- శ్యామసుందర్ (అరవము)

విశేష ధనమార్జించుటకు అమూల్యావకాశము.
కొలదిగా మిగిలియున్న వాటాల కొనుటకు పెట్టుబడిదారులు.
నెల జీతములపై విద్యావంతులగు నటీనటులు
శాస్త్రజ్ఞులు — కావాలి
కావాలి

ప్రతిభావంతులగు నటీనటులు

ప్రజాభిరుచికి తగినకథ

అనుభవజ్ఞుల దార్శకత్వము.

ముక్తి! భక్తి!! రక్తి!!! అన్నీ.

లక్ష్మీ సినీటోన్ లిమిటెడ్,
146 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
ఆంధ్ర బ్రాంచి : రాజమండ్రి.

ప్రతిచోటా ప్రతినిధులు కలరు.

వివరాలకు వెంటనే వ్రాయుడు.

ద. విశాఖజిల్లా వార్తలు

రైతుసంఘ ప్రచారము.

దక్షిణ విశాఖపట్నం జిల్లాలో రైతుసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి వి. నరసింహమూర్తిగారు, కోశాధ్యక్షులు శ్రీ నుకి నగిరెడ్డి వారాలు నాయుడుగారు కాలినడకను యీ నెలలో 20 గ్రామములు సంచారముగావించి స్థానిక రైతుల యిబ్బందులను తెలుసుకొనుచు రైతులనుండి మద్రాసు కాంగ్రెసువర్గమునకు అర్జీలు వ్రాయించుచు రైతుసంఘములను, కాంగ్రెసుసంఘములను స్థాపించుచు యువజనసంఘములలోను విరివిగా సభ్యులను చేర్పించుచు బొబ్బిలి, చీపురుపల్లి తాలూకాలు సంచారము గావించుచున్నారు. వైవారమునుండి పాలకొండ, పార్వతీపురము తాలూకాలలో సంచారము గావించగలరని తెలియుచున్నది. గతవారములో సంచారము చేసిన గ్రామములు.

అమిటి, వెదుల్లా, పతివాడ, బూర్జవలస, గంగాడ, గలావిల్లి, ఉద్దవోలు, కుంకరాడ, కాగాం పెదమాలి, నారాం, గదబవలస, పాతాంవలస కొండవాడి, గొర్లాం, బిల్లలవలస, గర్భాం, బుదరాయువలస, ముడిదాం, ఉత్తరావిల్లి మున్నగునవి

రైతురక్షణ యాత్రాదళము.

అక్టోబరు 8 వ తేదీ నుండి మూడుదళములు చీపురుపల్లి తాలూకాలో ముఖ్యముగా గర్భాం, కొండవాడి, మెరకముడిదాం గ్రామముల దక్షిణ విశాఖపట్నంజిల్లా రైతురక్షణయాత్రా దళము వారు యాత్రసాగించి రైతుసంఘముల స్థాపించి, పతాకోత్సవములు జరిపించెదరని, 5, 6, 7 తేదీలలో మరికొన్ని యితరస్థలములు యీతాలూకాలో సంచారము గావింతురనియు తెలియుచున్నది. జేసియులు రైతాంగము యీయాత్రా దళమువారికి అన్నివిధముల తోడ్పడగలరు.

—స్వకీయ విలేకరి.

కందుకూరు తాలూకా వార్తలు

కందుకూరుతాలూకా పోగూరు గ్రామంలో తే 24—5—37 దిన అల్లం బసవయ్య అనే అతను ల్యాండుకవిన్యూబాకీ నిలిపివుంచినందులకు సదరు పోగూరు గ్రామమునసబు డిఫాల్టరుయొక్క పాతర జప్తిచేయబోగా డిఫాల్టరు లోకలిపుచ్చుకొని గ్రామమునసబుపై దౌర్జన్యము సలిపినందులకు కందుకూరుపోలీసువారివల్ల విచారణసలుపబడి యీకేసునందు కందుకూరుతాలూకా మేజస్ట్రేటుగారగు గువ్వల వెంకటరెడ్డిగారు ప్రత్యక్షసాక్ష్యముగా వున్నకారణమునుబట్టి కందుకూరు తాలూకా మేజస్ట్రేటుగారైన మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ వి. మన్మాధరావుసాయుడు గారివల్ల 16-9-37 తేదిన ముద్దాయిఅయిన అల్లం బసవయ్యకు రు 200 రెండువందల రూపాయలు జరిమానాయున్నూ, కోర్టులేచేవరకు విడిశిక్షయున్నూ, జరిమానాచెల్లించని పక్షమున వకటిన్నర నెల శిక్షయున్నూ విధించబడెను.

*　　*　　*

పెరికేపిదుజరా షే. వరమిట్లపాలెంలో కలరా వ్యాపించినది. హెల్తుశాఖవారు శ్రద్ధవహించి తగుచర్య పుచ్చుకొనుచున్నారు.

—ఒకవిలేఖరి

బొబ్బిలిబోర్డు — ఎన్నికల హడావడి

జిల్లాసివిక్‌బోర్డువారికి కొన్నిసలహాలు

చిన్నటివరకు జస్టిసుపక్షంలో మెలగుతూ గతఎన్నికలలో కాంగ్రెసు ప్రచారానికి అడ్డంకులు కల్పించి ఖద్దరు వస్త్రధారణమైనా ఎరుగని ఒకరు బొబ్బిలిజిల్లాబోర్డులో కాంగ్రెసుఅభ్యర్థిగా నిలుచుటకు జిల్లాసివిక్‌బోర్డువారికి దరఖాస్తు వ్రాసుకొని రుసుము కట్టేరట. ఇది కాంగ్రెసువారు మెలకువతో గమనించవలసిన విషయం.

*　　*　　*

ఈమధ్య చీపురుపల్లితాలూకాలో జిల్లాబోర్డు అభ్యర్థిగా నుండుటకు కాంగ్రెసువారికి దరఖాస్తుపంపుకొన్న ఒకరు బొబ్బిలిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారితో మొన్ననే గుసగుసలాడుచున్నారట. ఎంకొంప ముంచడానికో. కాంగ్రెసువారు కనిపెట్టాలి. ఇప్పట్లో చాలా మారీచులూయలు ఉన్నాయి.

*　　*　　*

జిల్లా సివిక్‌బోర్డువారికి ప్రజాసామాన్యంలో కలుగుచున్న దురభిప్రాయములను తొలగించుటకైనా కనీసము ఆబోర్డువారు స్థానికసంఘములతో సంప్రతించి అభ్యర్థులనియామకము గావించిన బాగుండునని అభిప్రాయం.

*　　*　　*

గత ఎన్నికలవలె కాంగ్రెసు సంఘమువారు అభ్యర్థినియామకములో నిరంకుశత్వము వహించక ప్రజాసామాన్య అభిప్రాయంకైకొనుట యుక్తమని నాసలహా కూడాను.

(హితవాది.)

రైతు ఋణగ్రస్థత

చెన్నరాష్ట్రీయ రైతుఋణము హెచ్చుపెరిగి 240 కోట్లకు మించినదని అంచనా వేయబడెను. ఋణదాతలు ముందు కార్యకలాపమును వూహించిమామూలుకంటె 10 రెట్లు వేగంతో సివిల్‌కోర్టులయందు చర్యలు జరిగించుచున్నారు. కాంగ్రెసు మాటుటోరియం ప్రకటించక పోయినచో రైతుకోలుకొన జాలడు. ఎన్నికలలో చేసినవాగ్దానములు మరచిపోక రైతుప్రశ్నల సత్వరముగ పరిష్కరింపవలెనుకొనుట అత్యవసరం.

—చెరుకూరిసుబ్బయ్యచౌదరి.

గుంటూరుతాలూకా రైతుమహాసభ.

తే11ది కంతేరు గ్రామంలో గుంటూరుతాలూకా రైతుమహాసభ కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఆసభలో కార్య నిర్వాహక వర్గమునకు పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారు బి. ఎ, యల్. యల్. బి. అధ్యక్షులుగను, వాసిరెడ్డి శివలింగయ్యగారు కార్యదర్శిగను, కురజవోలు రామయ్యగారు సహాయ కార్యదర్శిగను వల్లూరి శ్రీకృష్ణయ్య, అన్నే సంజీవయ్య కొరిటాల బుచ్చియ్య, ధనేకుల రామానుజయ్య, గుంటుపల్లి సూర్యనారాయణ, ఆళ్లకల్ప శ్రీ రామయ్య, మన్నవ తిరుపతయ్య గారలు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

—వాసిరెడ్డి శివలింగయ్య.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు

40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిచెందినది. కేవలము బానిస్నాలని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయుపోటులను బాపును, పార్శ్వపు నొప్పుల బారద్రోలును, పొట్ట పోగొట్టును, జెబులు ఛేదించును, వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్,
మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

భగవంతుని వద్దనుండి వరముగా దిగబడిన రెండు రత్నములు.

పుంసత్వ కర్జూరపు కాయలు — అమృతతిలా

నపుంసకత్వము గలవారు యీ కాయలను 11 రోజులు వుపయోగించు కాలములో లింగముపై అమృతతిలా పూయుచుండిన యవ్వనశక్తి, ధాతుపుష్టి, పూర్తిగా కలుగడమే గాక లింగముయొక్క నరములయందుయుండు దుర్బలతను తీసి లింగము వంకరను చక్కచేసి కురచలింగమును పెంచుట సంభోగకాలములో స్త్రీకి ఆనందము కలిగించి దీర్ఘస్ఖలనము కలిగించును. ఒకతూరి వాడిచూడుడు. పలుచబడిన వీర్యమును ఘట్టిపరచి వీర్యముపోవుచుండు వుష్ణమును ఖండించి పూర్తిగా యెప్పటికిన్ని యౌవనములశక్తి కలిగించును.

11 రోజులకు 22 ఖర్జూరకాయలున్ను, అమృతతిలా 1 సీసాచేరి రు. 6—0—0 పోస్టేజి వేరు.

రాజవైద్య ఎచ్. ఎమ్. కమాలుద్దీన్.
కార్వేటినగరం సంస్థానం, చిత్తూరుజిల్లా.

స్టౌ బీడీ

ఒకసారి పీల్చి పొగాకువందలి సువాసన గమనింపుడు.

"రతిమన్మధ కేళివిలాస్"

—౦౦౦—

కామ వికారముచే కనులు గానకతలచిన స్త్రీలతో మితములేక భోగించుటచేతను, ఉష్ణాధిక్యము అయి, ఇంద్రియము పలుచనై స్వప్నస్ఖలితము, శీఘ్రస్ఖలనము కాళ్లు నడుము నొప్పులు, బలహీనము, ఆయాసము, దేహము కృశించుట, సంభోగచ్ఛ లేకుండుట, లేక అసంతృప్తి సురతము మున్నగువాటిని ఖండించి మూత్రమునందుకచ్చు యింద్రియమును అరికట్టి, నరములకు బలమునిచ్చి మంచి తేపశక్తి కలిగించి, యింద్రియమును గట్టిపరచి సురతమునందు ఆనందభరితునిగాచేసి, దేహమునకు బలము, కాంతి కండపుష్టినిచ్చి, మంచి జీర్ణశక్తిని కలిగించి రక్తశుద్ధపరచి పుంస్త్వమునిచ్చి రతియందు మన్మధక్రీడ కలిగించు గుళికలు యీది యొక్క తీరు— వాడితే గుణము... ధైర్యముపుచ్చుకొనుడు. కొలదికాలమే యీధరకు అమ్మబడును త్వరపడుడు! సీసా 1కి 20 దినములకు రూ 2—0—0 లు. స్త్రీ పురుషు లిరువురుసేవించుటకు మంచిగుణముగలదు.

బలచూవారు:- వెంటనే తపాలాబిళ్లలు 8 అణాలు పంపవలెను.

రఘుపతి శాస్త్రి,
[illegible]

జమీన్ రైతు

నెల్లూరు ముచ్చట్లు.

(విమర్శకుడు)

ప్రొఫెసరును కొట్టుట.

మొంటిసెన్యకళాశాల ప్రొఫెసర్ అంజన్ గారిని అండాల్ ఎన్.కర్సీనువారు కొట్టినారని అంజన్ గారుచెప్పుచున్నారు. జిల్లాలో పలుకుబడిగలిగిన శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారివంటి పెద్ద వారికి, అప్తుడై, ప్రజాసేవ, స్వతంత్ర పత్రికల్తో శాస్త్రాస్త్రో సంబంధంకలిగి పరిమంటికి తెలిసిన, వయవృద్ధున్న ఒకవ్యక్తికే నెల్లూరుపట్టణంలో పది మందిలో యింతదౌర్జన్యంజరిగితే అలాటోపుగాండ్ల విషయంలో క్కాడోక్కా! ఆదెబ్బలుతిని అనారోగ్యంతో మూలిగే ఆవ్యక్తినిచూస్తే జాలికలుగుతుంది. వ్యక్తిఏపక్షీయుడైనా ఈలాంటి దౌర్జన్యంజరిగినప్పుడు అందరు ఖండించాలసిందే! అధికార్లు ఈవిషయంలో శ్రద్ధపుచ్చుకొంటారని మాయభిప్రాయం

అబ్బో! లక్షయ్యా?

[illegible] పాపాలుఆయింవన్న"ట్లు [illegible] ఒగ్గంపల్లి లచ్చయ్య [illegible] హెడ్ గుమాస్తాపని [illegible] రామయ్యడా! అబ్బో!'

[illegible] బత్తా

ఎడ్యుకేషన్ కౌన్సిలు సభ్యులున్నా, జిల్లా బోర్డు మెంబరున్నా, కందపద్యాలు వ్రాయగలిగిన కవీశ్వరుడున్నా, ఎస్టేటు మిత్రుడున్నా, కంట్రాక్టులు ఇప్పించే తోటుకంటే దేవిరెడ్డి శ్రీరాములు రెడ్డిగారు ఎడ్యుకేషన్ కౌన్సిలు మెంబరుగా రెండుమార్లు బత్తాలు పుచ్చుకొన్నాడనీ, [illegible]బ్బాయినాయుడుగారి రాజ్యం అంతరిస్తున్నదని [illegible]ని అధికబత్తా కనిగిరి ట్రెజరీలో కట్టబోతే [illegible] ఆఫీసువారు కట్టుకోలేదని కనిగిరి కాంగ్రెసువారంటున్నారు. అబ్బాయినాయుడు గారి రాజ్యమా! ఇది నిజమేనా?

చేర్ మేకాలనో?

స్వస్థానవాసులు అనే కారణంచేత మునిసిపల్ కమీషనర్లను మార్చింది నిజమైతే చేర్మెన్లను కూడామారుస్తారా?

సంస్కృత కళాశాలగారు.

ఇంగువ శ్రీకృష్ణయ్యగారి సమాధానాన్ని చూచినాము. పోనీ! పూడేటి అచ్చమ్మగారు దానంచేసిన యీ 6 ల మాగాణిలోని వరుమానం నుండి అయినా బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులకిందికి అవకాశం కల్పిస్తారా?

• • •

కుమారరాజాగారి గుణగణాలను అహర్నిశం ప్రస్తుతించే స్థాయి ప్రెసిడెంటుగారు అనారోగ్యంతో చాలకాలం వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు. బోర్డు స్కూళ్లలో విద్య సంపూర్ణంగా పడిపోయింది. ఉపాధ్యాయులదేమున్నా ఉంది. స్వయంరాజా స్వయంమంత్రి. వీరిమీద తనిఖీఏది? ప్రెసిడెంటుగారు ఏపీ మెంబర్ల ఏరియాలోని స్కూళ్లను ఆయా మెంబర్లు తనిఖీ చేసేట్టన్నా ఒకవుత్తరువు ప్రసాదించకూడదా? రామ! రామ!! ఏమి గ్రహచారం మొచ్చిందిరా ఈశ్వరా!

నామినేషన్లు.

జిల్లాబోర్డులకు బొబ్బిలిరాజా-రెడ్డినాయుడుగారలు ప్రసాదించిన నామినేషన్లు ఎగిరిపోతున్నవి. ప్రాతినిధ్యంలేని పెద్దల్లు తరగతులకుమాత్రం తక్కువ మెంబర్లుచేరి కాలప్పుకోవచ్చు. ఈ దెబ్బతో విశ్వామిత్ర సృష్టిన్యాసులంతా ఢీంకొడతారు. ప్రథమకబళం మా గోయిందన్నగారేనా?

* * *

హార్తుబోర్డు బొంత ఒకచేర మాగోయిందన్నగారికొస్తే ఎవరికిదారుకుతుంది? — ఈ ప్రశ్న చాలాచిక్కుల్లో కూడుకొన్నది. దీన్ని ఈవాడే చర్చించడం అంతఃకలహాలకాకర మవుతుందేమో! ఈనిర్ణయం పార్టీమెంబర్లుగాదుచేసేది. జిల్లా కాంగ్రెస్ సివిక్ బోర్డువారు! ఈ కారణంతోనైనా కాంగ్రెసుమెంబర్లను చేర్చి ప్రాతినిధ్యం సంపాయించుకోండి. వెనుక దేవులాడితే ఏమిలాభం?

* * *

కొడూరుపాడు కూలీలసమ్మె తీవ్రగా తలెత్తిందట. పాపం! లేబరు ఆఫీసరు కృషినిరుపయోగమైంది. రాజీయిరుపక్షాలవారు హృదయపూర్వకంగా అనుకుంజర్పాలగాని ఒకరు మాత్రమే కావాలంటే జరుగుతుందా? రైతుమహాశయుల్లారా! కాలంమారినప్పుడు మీరుమారకపోతే మిమ్ములను విరుగదోసి కాలంవెళ్ళిపోతుంది. కర్షకులు-కార్మికులు అవినాభావ సంబంధంకలవారు. వీరిరువురు ఏకమైతేగాని స్వాతంత్ర్యరథం కదలనంటుంది; పల్లెటూరు చక్రాలు తిరగవు. కావున కార్మిక యువగాన్ని అలగావాన చేసుకోవాలె. లేకపోతే నిష్ఫలం!

చిల్లమూరు కట్టెలకేసు తోసివేశారు.

బత్తులవెంకయ్య అనే రాజాగారి రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు చిల్లమూరు రైతులు తింగంశెట్టి రామయ్య మరియు వెంకటసుబ్బయ్యగార్లపై రెండు బండ్ల కట్టెలు 24-8-37 రాజాగారి అడవిలో కొట్టినట్లు సూళూరుపేట సబ్ మేజిస్ట్రేటువారి కోర్టులో 31-8-37 కేసు దాఖలుచేశారు. ప్రమాణపూర్వకపు ఫిర్యాదులో కత్తిని ముద్దాయిలవల్ల పట్టుకొనియున్నామనియు విచారణకాలంలో హాజరుపెట్టుతామనియు వ్రాసియుండికూడా దాఖలు పరచలేదు. కారణం అడిగితే వాచర్లదగ్గర ఉండింది కత్తి అని అన్నారు. ఆవాచర్లనుగూడ సాక్షులుగా విచారించారు. కత్తిమాత్రం హాజరుపెట్టలేదు. కేసుజరిగిన 7 రోజులపిమ్మట దావా దాఖలు ఆలస్యం ఎందువల్ల అనిఅడిగితే ఎస్టేటు ఉత్తరువు తొందరగా రాలేదన్నారు. నేరం జరగగానే ఉత్తరువు కొరకు ఇన్ స్పెక్టరు వ్రాసినట్లుగాని ఆలస్యంగా వచ్చిన ఉత్తరువునుగాని హాజరుపెట్టలేదు. నేరం ముందురోజు ఇన్ స్పెక్టరు చిల్లమూరుపోయినాడట; ఆరాత్రి వాచర్లు సరిగా అడవి తనిఖీచేయడంలేదని తిట్టినాడట. మరునాడు మధ్యాహ్నం 12 ఘంటలకు నేరాన్ని పట్టారట.

పట్టుకొన్నది ఇద్దరువాచర్లు రివిన్యూఇన్ స్పెక్టరు. రాత్రికి ఒకవాచరు మాత్రమే వ్రాతకపోట్ల తన సంతకంలేకుండా ఇన్ స్పెక్టరు వెంకయ్య చేతికిచ్చాడట. దాన్ని కరణంవ్రాసి తానే చేవ్రాలుచేశాడు. ఆరిపోర్టుకూడా కోర్టులో దాఖలుకాలేదు. కొందరు సాక్షులు నేరం జరిగింది కీర్లు నీళ్లలో పడే రోజన్నారు. కొందరు ముందురోజన్నారు. నేరస్థలం రాజాగారి అడవి హద్దుకాలువకు వెలుపల అని ఒకసాక్షిఅన్నాడు. అట్లయితే నేరమేది? ఒకసాక్షి నేరస్థలం కాలువకు తూర్పు అన్నాడు. మరొకరు పడమర అన్నాడు. వాచరు వ్రాసియిచ్చిన ప్రథమ రిపోర్టులో సాక్షులపేర్లు వ్రాయలేదట. అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో ముద్దాయిలు వెంకటనారాయణరెడ్డి గారికి ఓట్లుఇప్పించినందువల్ల ఓట్లపిమ్మట వెలకు ఈకేసు పెట్టినారని, తాము పారా వీరరాఘవయ్య అనే అగ్రహారందారుదగ్గర కట్టెలు కొన్నామని రసీదు ముద్దాయిలు దాఖలుచేసి పదరు వీరరాఘవయ్యను ఇంక సలుగురిని డిఫెన్సు విచారించారు.

మేజిస్ట్రేటు శ్రీయుత నరహరిశాస్త్రిగారు ముద్దాయిలు నేరస్థులుకారని తీర్పుచెప్పి ఫిర్యాది తెచ్చిన కేసు 20-9-37 తేదీన తోసివేసినారు.

సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, వై. హనుమంతరావు గారలు ఫిర్యాదిపక్షమున ప్లీడర్లు.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు బి.ఎ.,బి.ఎల్. ముద్దాయిల పక్షమున వాదించారు.

—ఒక విలేఖరి.

అద్భుతప్రశ్న.

కేరళ జ్యోతిష్యం

మీరుకోరే ప్రశ్నకు సమాధానాలు మీయెదుట మీరిచ్చిన కాకితంమీద దేవత వ్రాసిచూపును.

దొంగతనం జరిగిన 24 గం॥ లో పల అయినయెడల దొంగతనము చేసినవారిపేరు- రూపము చూప బడును.

ప్రశ్న పెద్దగా అడుగుతుంటే సమాధానాలు అడిగేవారి చెవులో టెలిఫోనులో మాదిరి వినబడును.

వివరం:—

ప్రశ్నలు అడిగేవారు కాకితంమీద వ్రాసి పీటక్రింద పెట్టవలెను. పీటమీద స్థాంబాళంలో నీళ్లుపోసి ఆ నీళ్లల్లో ప్రశ్నకులిక్కే కాకితాలు ముంచబడును. వెంటనే ఆ కాకితాలమీద అక్షరాలు —తమంతట అవి వ్రాసి కనుపడును.

ఆది, సోమ, మంగళ్వారములు జమీన్ రైతు ఆఫీసులో ఉండును.

6 ప్రశ్నలకు రు 1—9—0. టెలిఫోను ప్రశ్నకు రు 25—0—0

వివరములు జమీన్ రైతు ఆఫీసులో

జమీన్ రైతు ఆఫీసు,
దండువారివీధి, నెల్లూరు.

కె. రామయ్య,
ప్రశ్నకుడు.

Printer, Publisher and Editor—N. V. Rama Naidu, Zamin Ryot Press, 92 Danduvari St, Nellore.